

Dünyada ve Türkiye’de çocuk sağlığının durumu (2017-2018)

Prof. Dr. Betül Ulukol
Sosyal Pediatri Bilim Dalı

Sağlık

Yalnızca hastalık ve sakatlığın olmayışı değil fiziksel, bilişsel, psikososyal tam bir iyilik halidir.

Official Records of the World Health Organization, no. 2, p. 100, 1948

Göstergeler

Demografik ve sosyoekonomik istatistikler

- Nüfus
- Toplam doğurganlık hızı
- Yıllık büyüme hızı
- Erişkin okuryazarlık hızı
- İlköğretim okullaşma hızı

Sağlık Göstergeleri

- Ölümler ve hastalık yükü
- Sağlık servisinin kapsayıcılığı
- Risk faktörleri
- Sağlık sisteminin kaynakları
- Sağlık harcamaları
- Sağlıkta eşitsilikler

Demografik ve sosyoekonomik istatistikler

Dünya
7,452,672,885 (Eylül 2016)

Türkiye

• **77,898,128**

• **+**

• **2,700,000**

• <http://www.worldometers.info/world-population/>

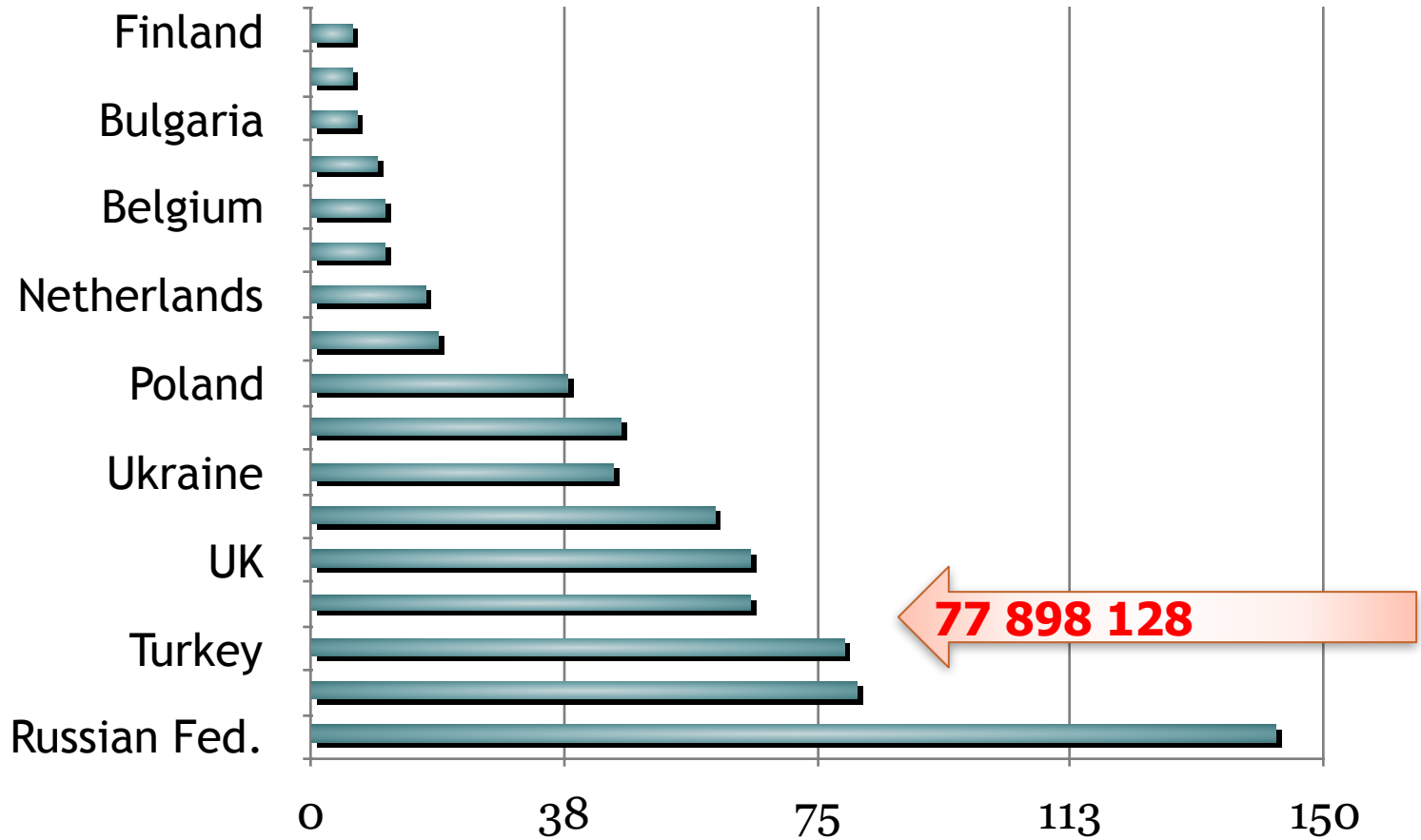
Dünyanın en kalabalık ülkeleri, 2016

1		<u>China</u>	1,412,327,561	11		<u>Japan</u>	126,679,046
2		<u>India</u>	1,302,191,671	12		<u>Philippines</u>	104,010,147
3		<u>U.S.A.</u>	324,675,912	13		<u>Ethiopia</u>	102,106,875
4		<u>Indonesia</u>	259,524,692	14		<u>Vietnam</u>	94,518,441
5		<u>Brazil</u>	205,820,919	15		<u>Egypt</u>	86,438,835
6		<u>Pakistan</u>	191,995,547	16		<u>Germany</u>	82,486,268
7		<u>Nigeria</u>	189,978,909	17		<u>Iran</u>	80,806,056
8		<u>Bangladesh</u>	162,884,092	18		<u>Turkey</u>	77,898,128
9		<u>Russia</u>	141,652,880	19		<u>Congo</u>	73,671,879
10		<u>Mexico</u>	127,141,712	20		<u>Thailand</u>	67,700,319

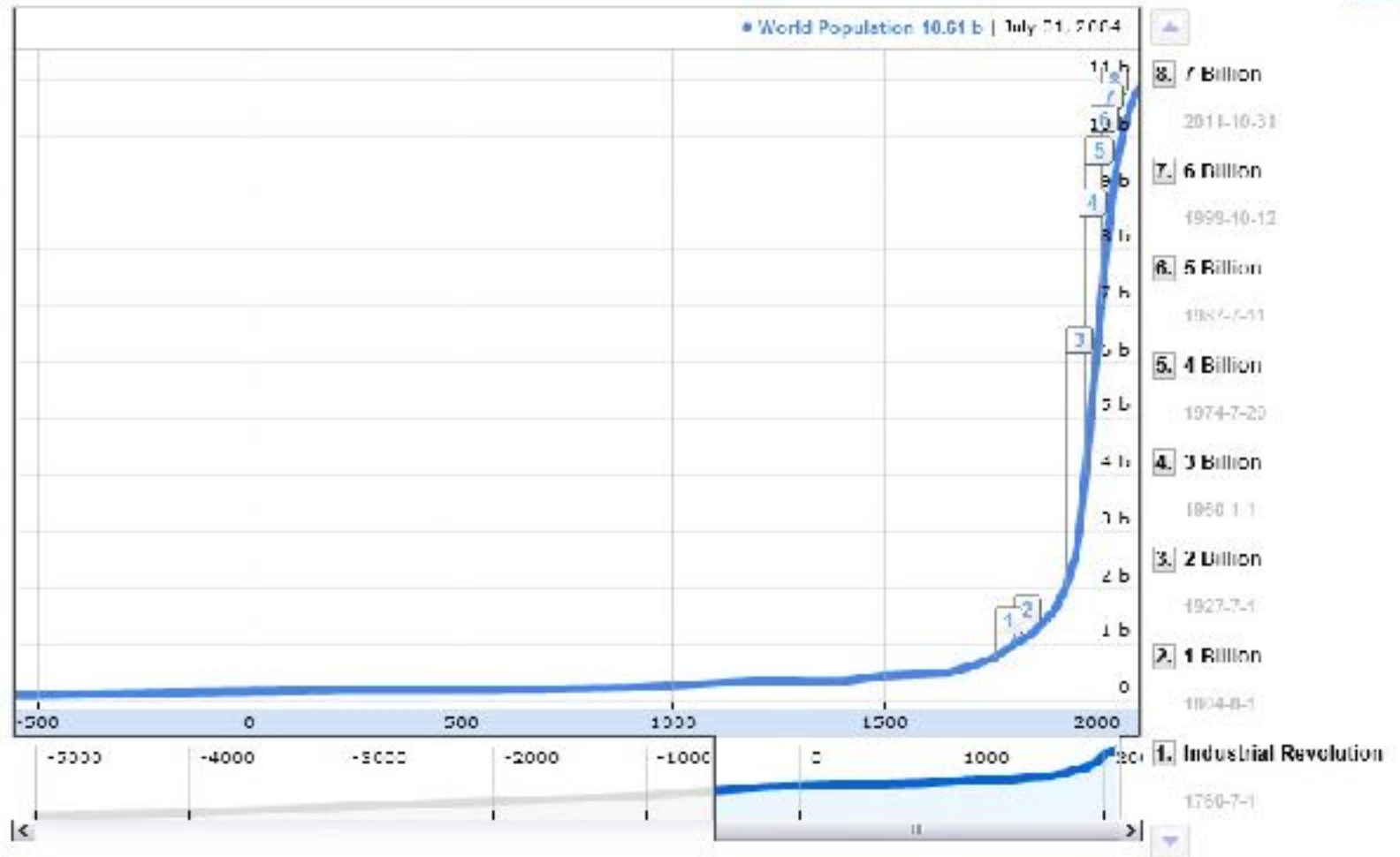

Bazı Avrupa Ülkelerinin Toplam Nüfusları (000.000), 2016

Grafik Başlığı

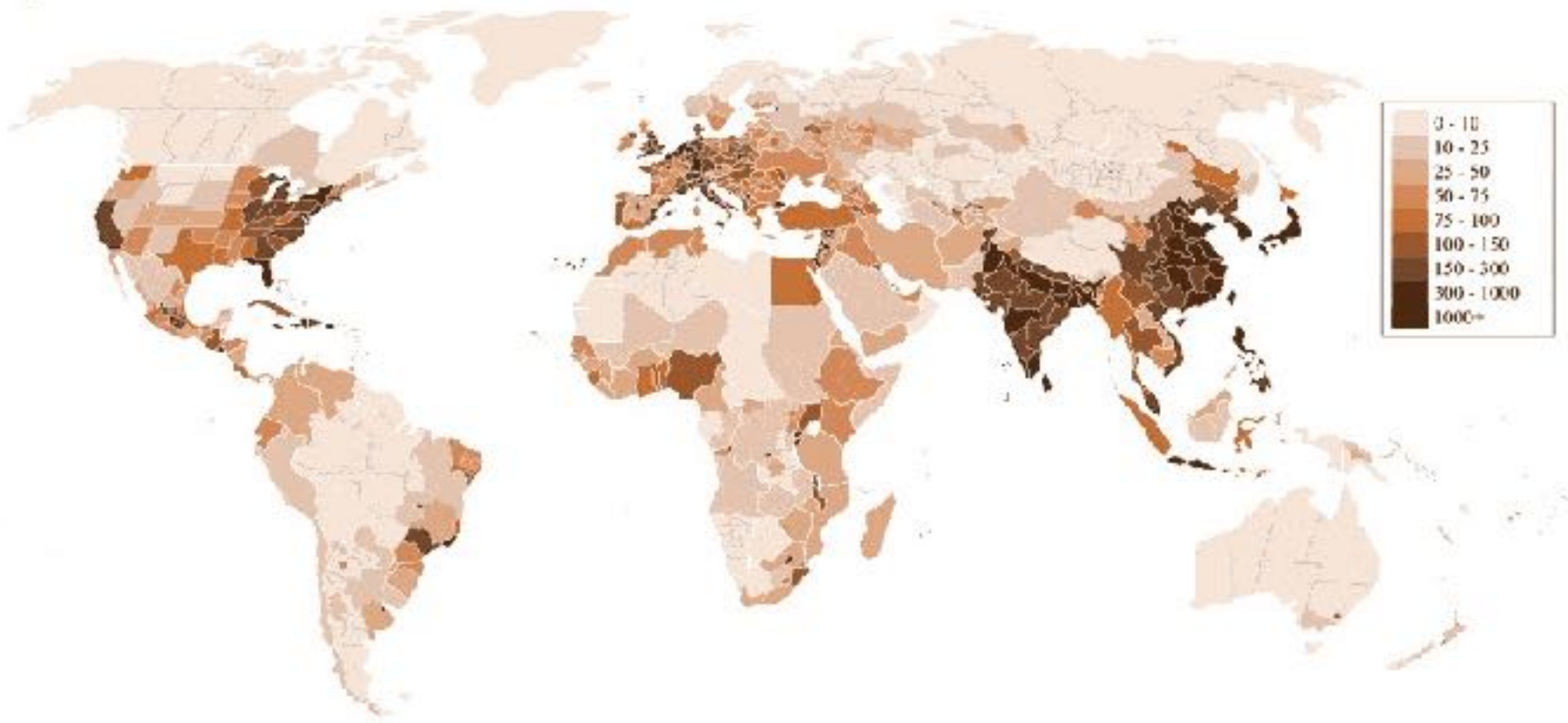

Dünya nüfusunun artışı

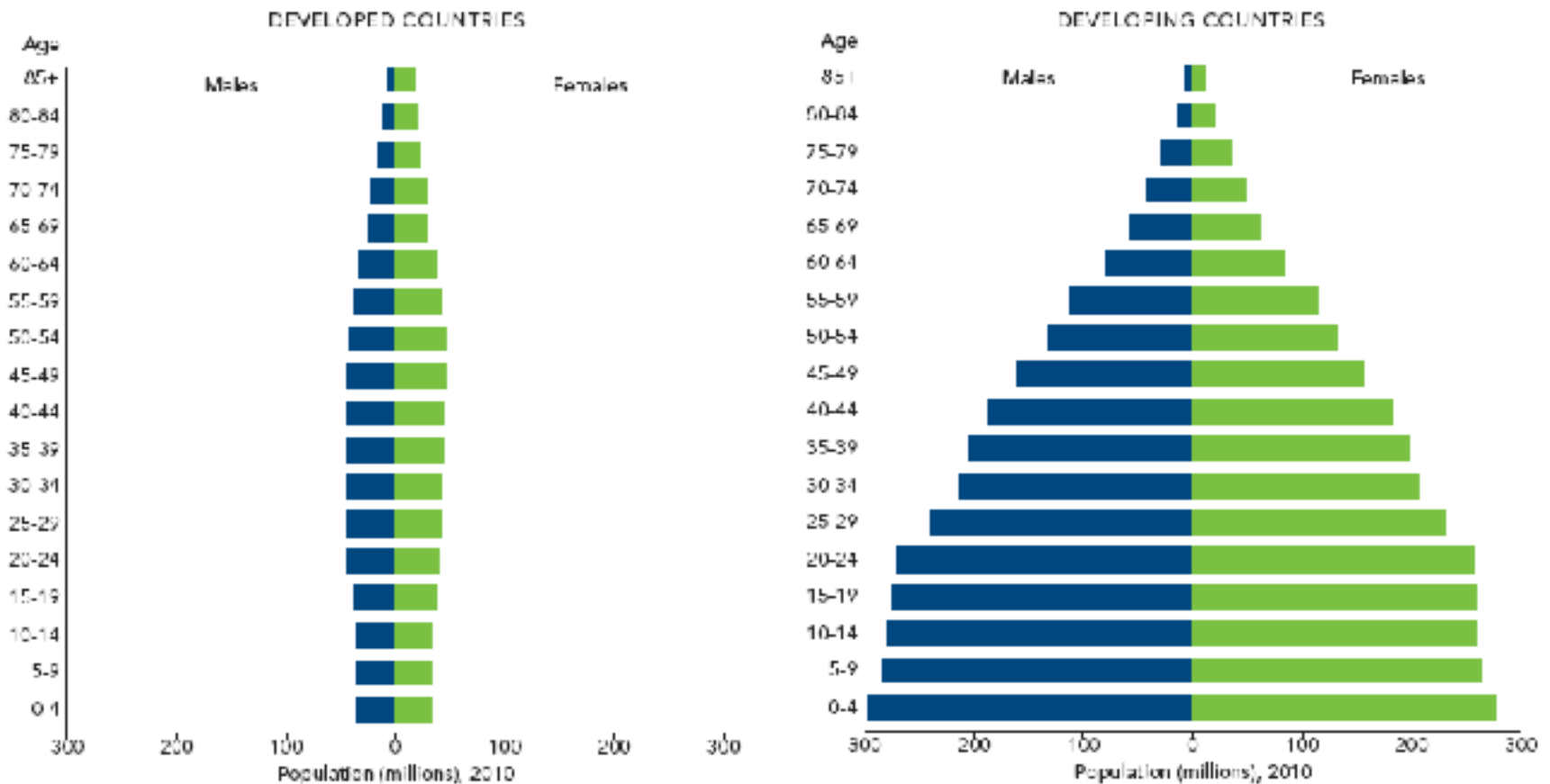
Nüfus yoğunluğu (kişi/km²) 2016

(100 kişi / km²- 2014)

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin yaş gruplarının dağılımı

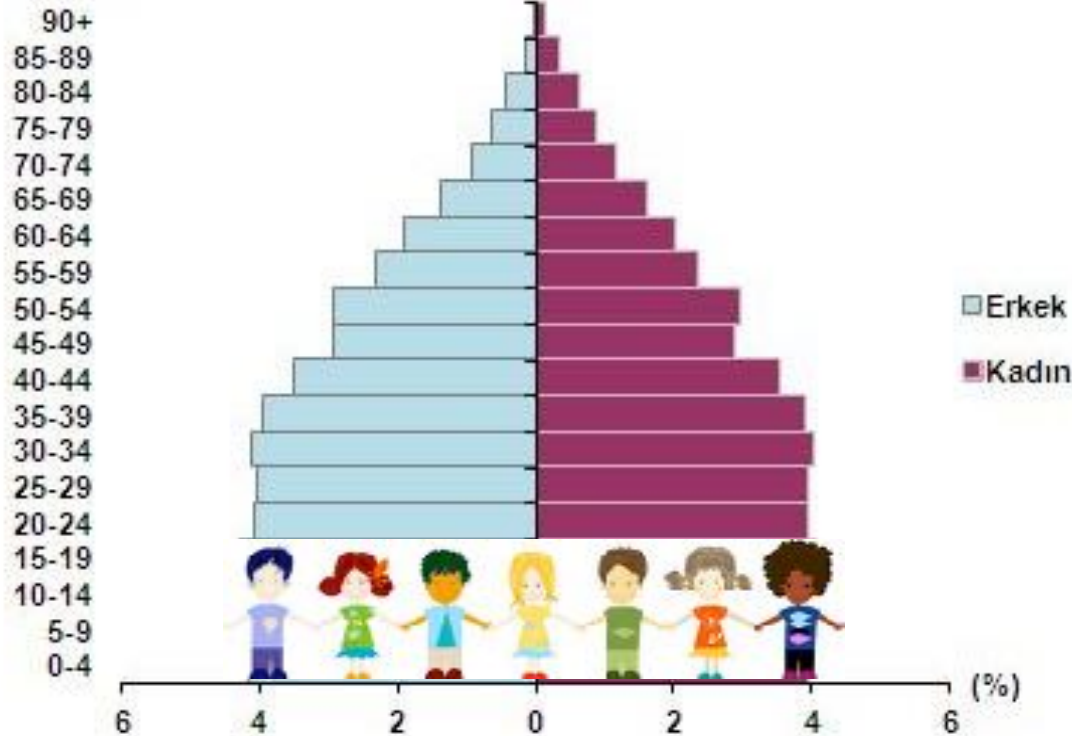
Nüfus Piramidi

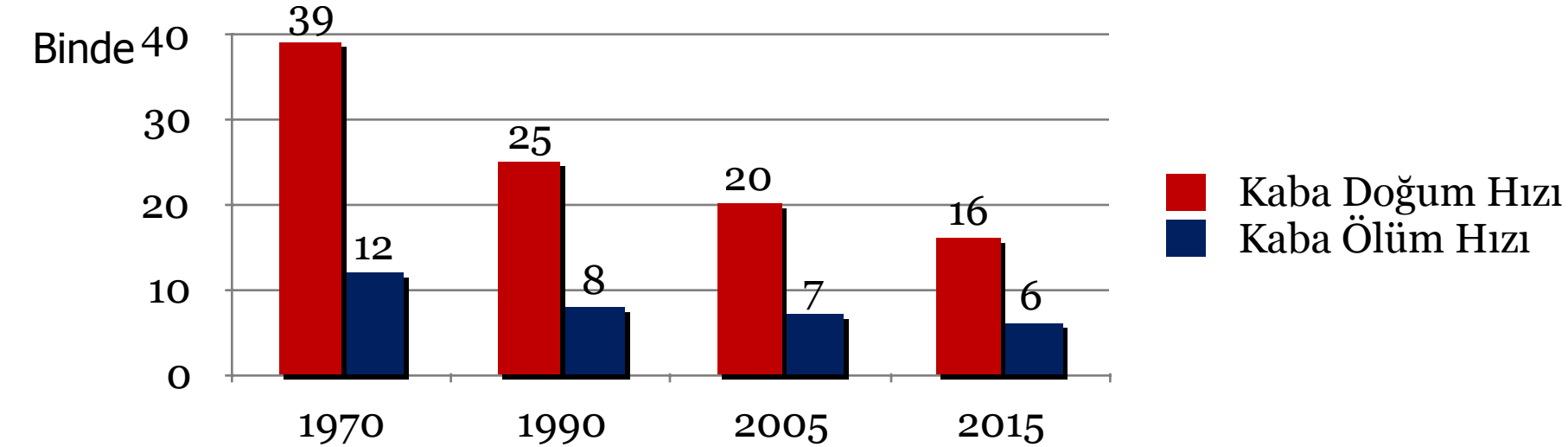
Türkiye, 2015

5 yaş altı çocuk nüfus % 9
18 yaş altı çocuk nüfus % 31

Yaş grubu

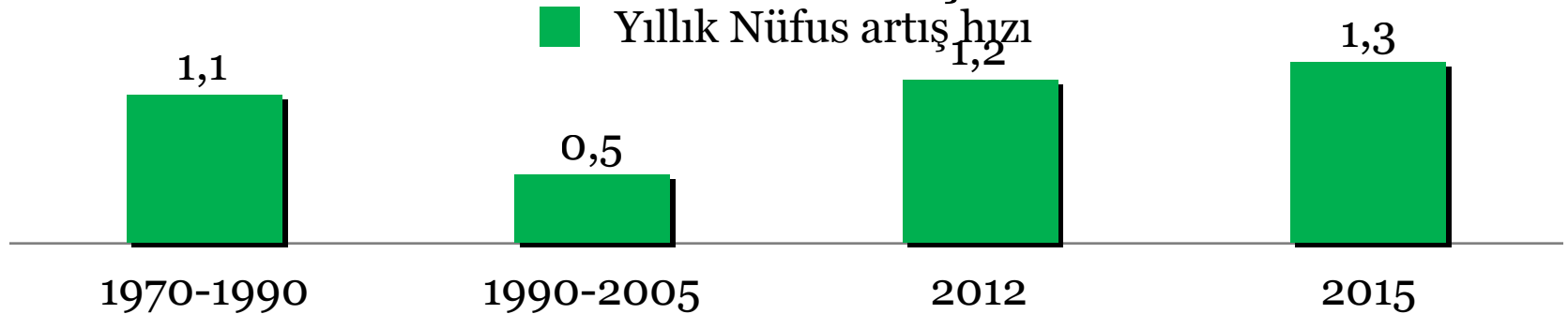

Demografik göstergeler, 2015

Yüzde

Yıllık Nüfus artış hızı

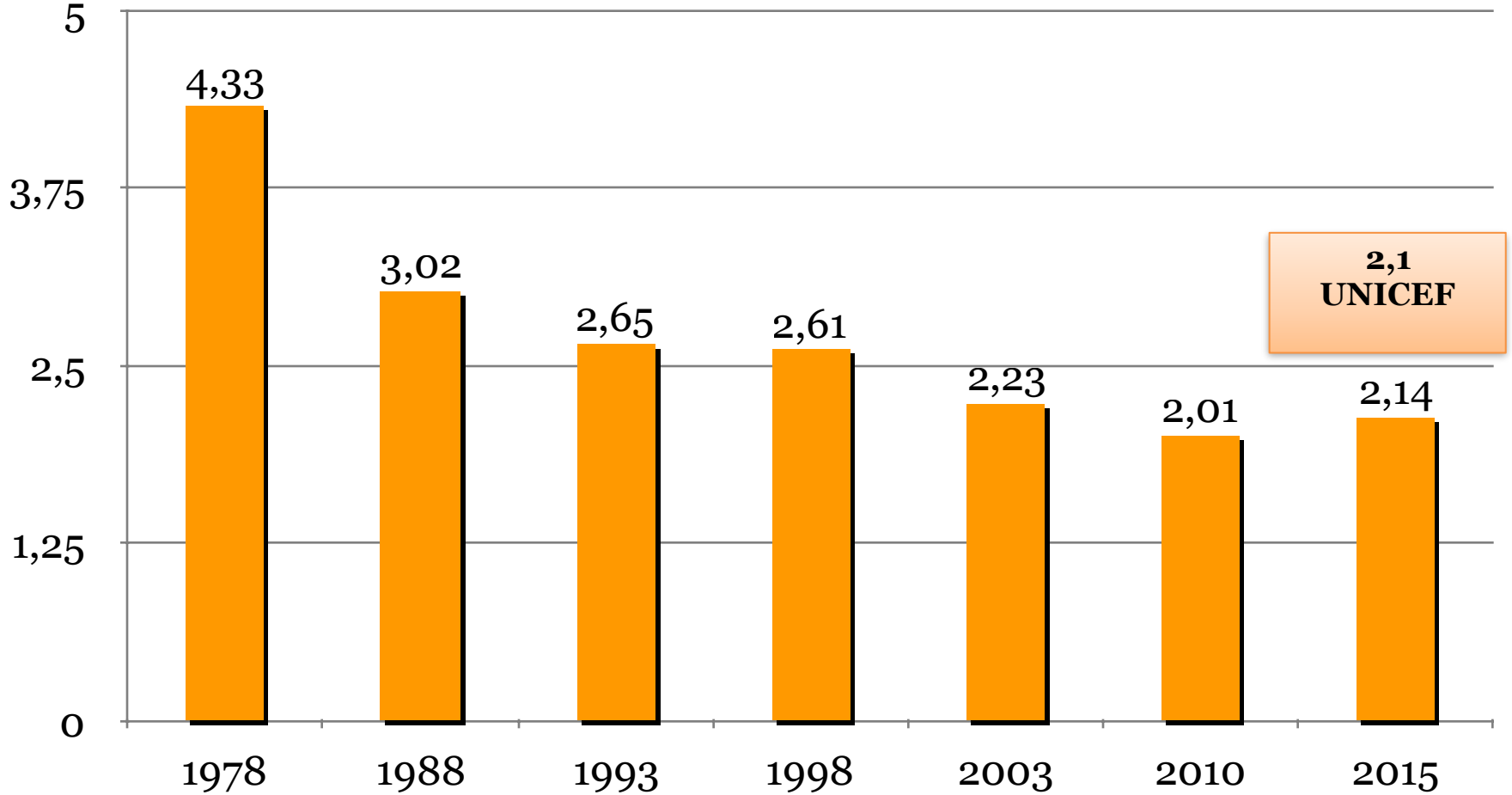

UNICEF, The State of the World's Children, 2016

• Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2016

Toplam Doğurganlık Hızı

15 - 45 yaş grubu kadın başına düşen çocuk sayısı

TNSA, 2008

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) , www.tuik.gov.tr, 2016

UNICEF, The State of the World's Children, 2016

Yıllık doğum sayısı, 2015

1,325,783

Avrupa Bölgesi

896,480,000

Ortanca yaş : 39 yaş
15 yaş altı: 18 %
60 yaş üstü: 21 %

Yıllık büyüme hızı
1989– 1999.... 0.3
1999 – 2009 0.3
2003 – 20130.3

Türkiye

77 898 128

Ortanca yaş: 31 yaş
15 yaş altı: 24 %
60 yaş üstü: 11 %

Yıllık büyüme hızı
1989 – 1999.... 1.7
1999 – 2009 1.3
2003 – 2015 1.3

Dünya

7,072,607,705

Ortanca yaş : 30 years
15 yaş altı: 26 %
60 yaş üstü: 12 %

Yıllık büyüme hızı
1989 – 1999.... 1.5
1999 – 2009 1.2
2003 – 2013 1.2

Erişkin okur yazarlık hızı (%)

1990 – 1999 : 79

2007 – 2012 : 94

İlkokullaşma hızı (%)

	Boys	Girls
1990 – 1994	93	85
2020 - 2014	94	93

Avrupa Bölgesi
Kişi başına düşen Gayri Safi
Milli Gelir (\$)

1990... 11.546
2000... 15.193
2010... 24.196
2013... 27.369

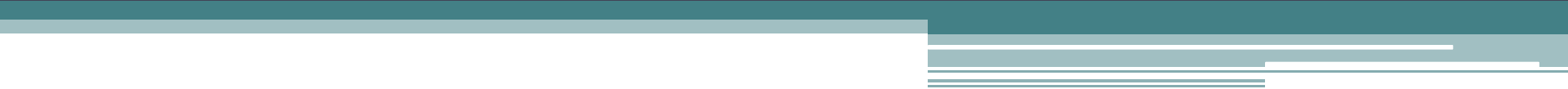
Türkiye
Kişi başına düşen Gayri Safi
Milli Gelir (\$)

1990... 4.210
2000... 8.720
2010... 9.960
2015... 9.950

Dünya
Kişi başına düşen Gayri Safi
Milli Gelir (\$)

1990... 4.862
2000... 6.940
2010... 10.822
2015... 10.487

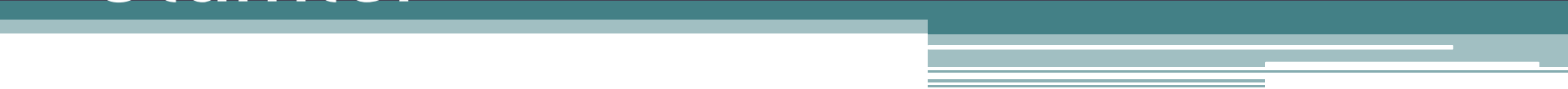
Sağlık Göstergeleri

A series of horizontal lines in teal and light blue colors, with varying lengths and offsets, creating a modern, layered effect across the middle of the slide.

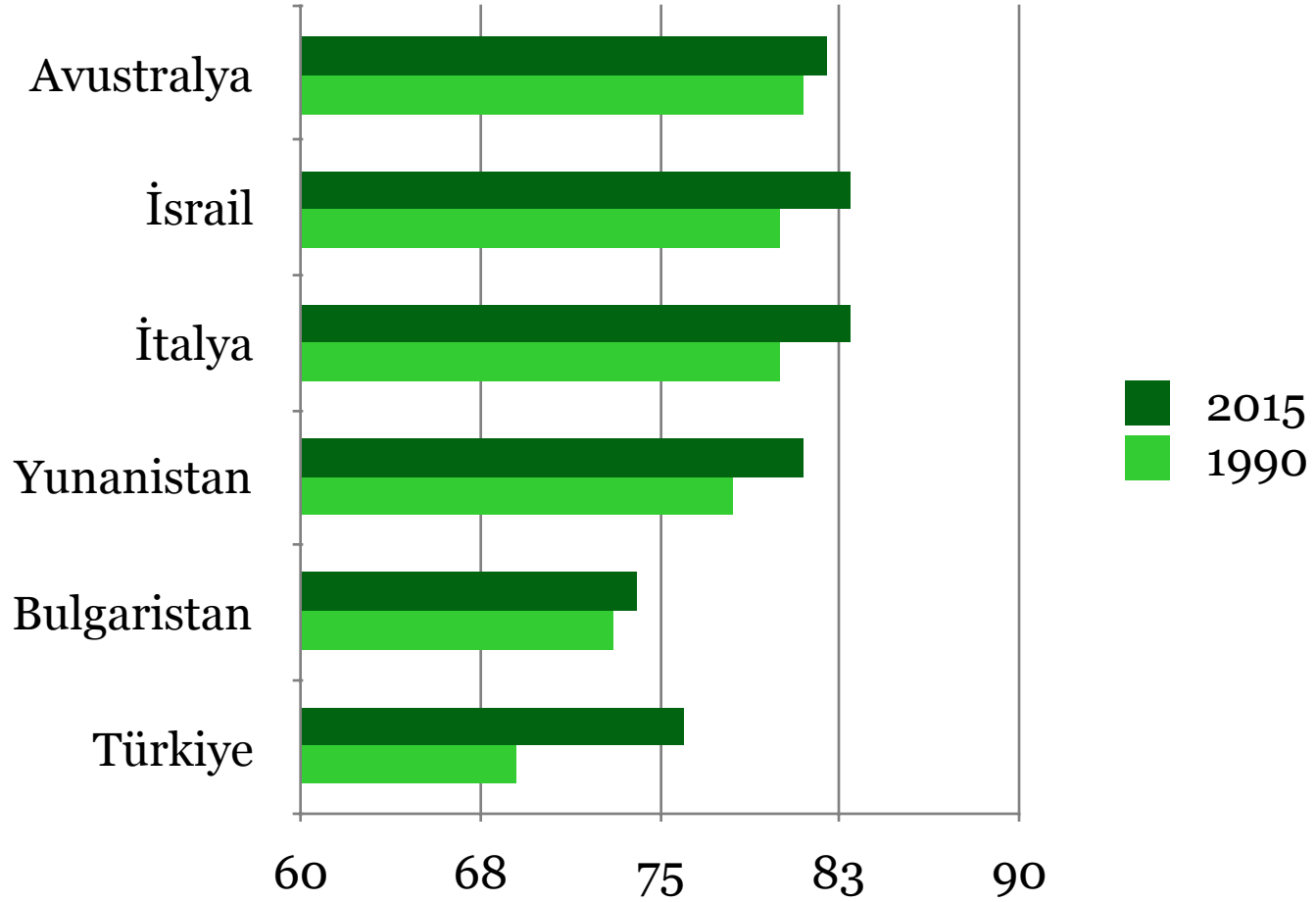

- Ölüm ve hastalık yükü
- Sağlık servisinin kapsayıcılığı
- Risk faktörleri
- Sağlık sisteminin kaynakları
- Sağlık harcamaları
- Sağlıkta eşitsizlikler

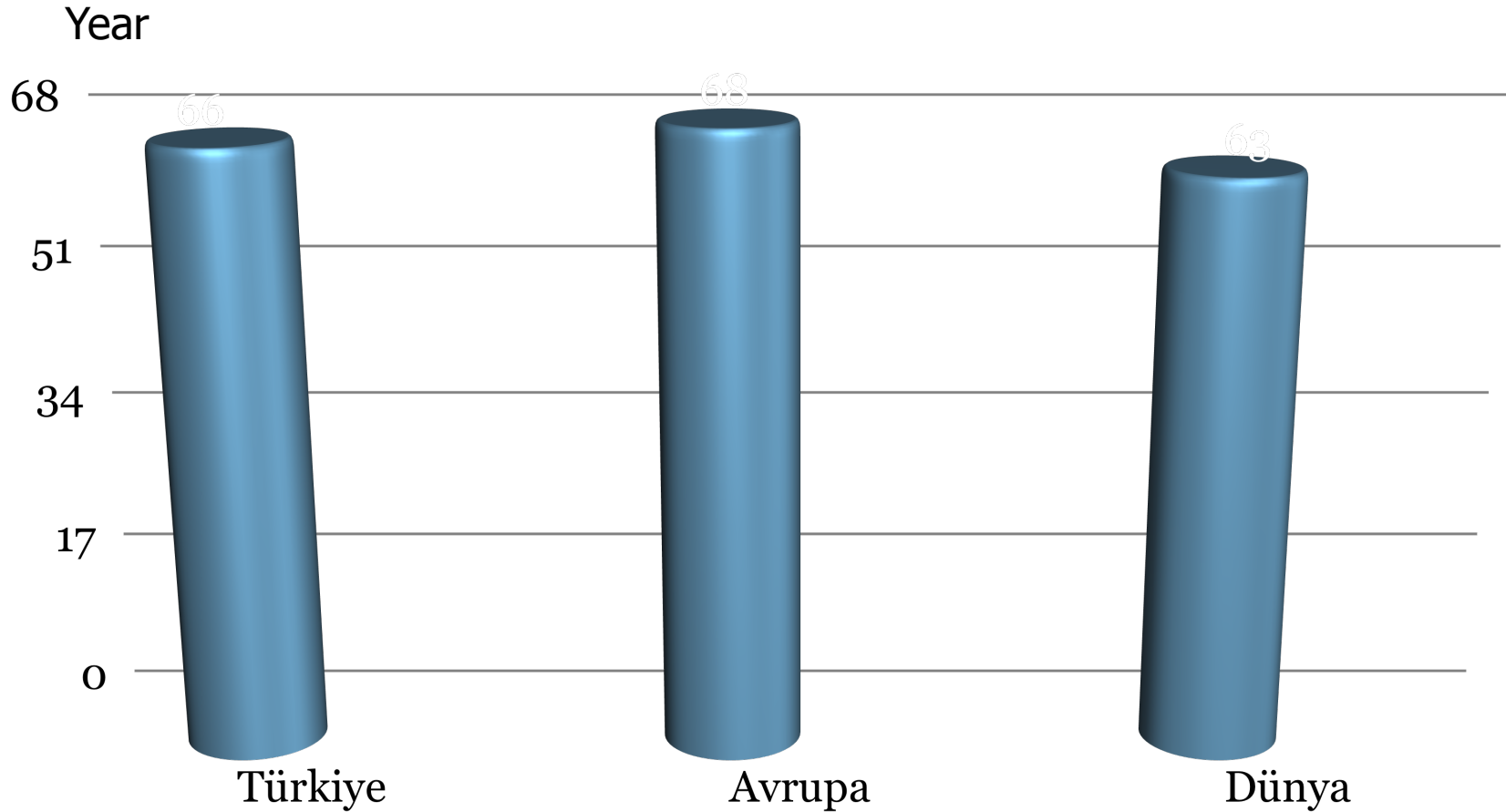
Ölümler

A series of horizontal lines in teal and light blue colors, some solid and some dashed, extending across the bottom of the slide.

Doğumda Yaşam Beklentisi (yıl), 1990-2015

Doğumda Sağlıklı Yaşam Beklentisi (yıl) Healty Life Expectancy at Birth (HALE)

5 yaş altı çocuk ölüm hızı (oranı)

5. doğum gününü kutlayamadan ölen çocukların o yıl doğan çocuklara oranı

%0 14

Kız çocuklar %0 12
Erkek çocuklar %0 15
(UNICEF, 2015)

Bir yılda 0-4 yaşında ölen çocuk sayısı

X1000

Aynı yılda canlı doğan bebek sayısı

1 yılda 5 yaşını doldurmadan ölen
çocuk sayısı (2015)
19.000

Her gün 5 yaşının altında
52 çocuk ölüyor

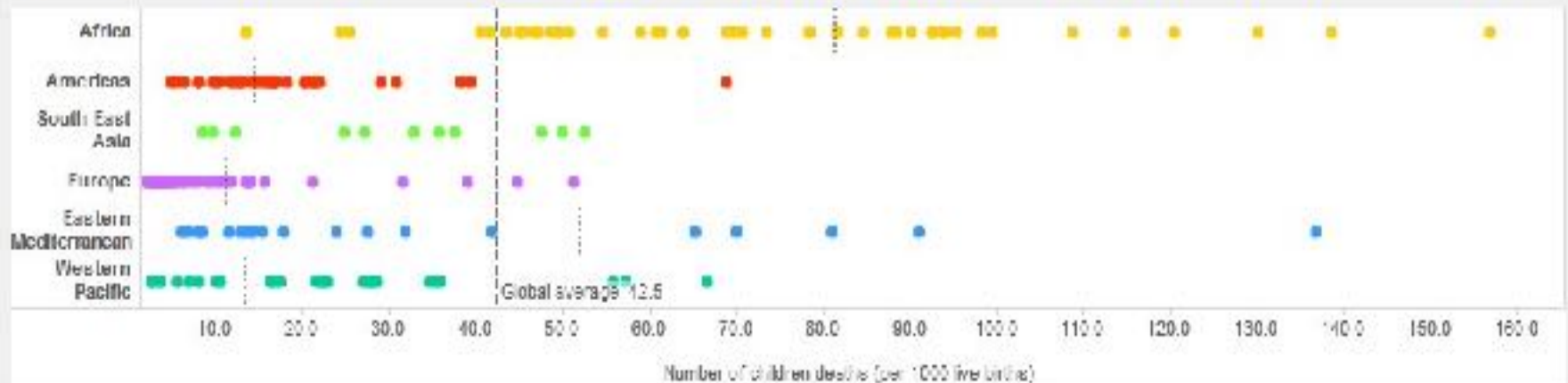
Under-five mortality rate

Under-five mortality rate (per 1000 live births), 2015

In Sub-Saharan Africa, 1 child in 12 dies before his or her fifth birthday

Each circle/bar represents a country. The dotted grey line indicates the regional average, and the dashed grey line indicates the global average. Click on a region name to display the distribution by country (within that region) as a bar graph.

Under-five mortality rate (per 1000 live births) by WHO region, 2015

Distribution by country (in selected WHO region) mouse-over the y-axis to sort

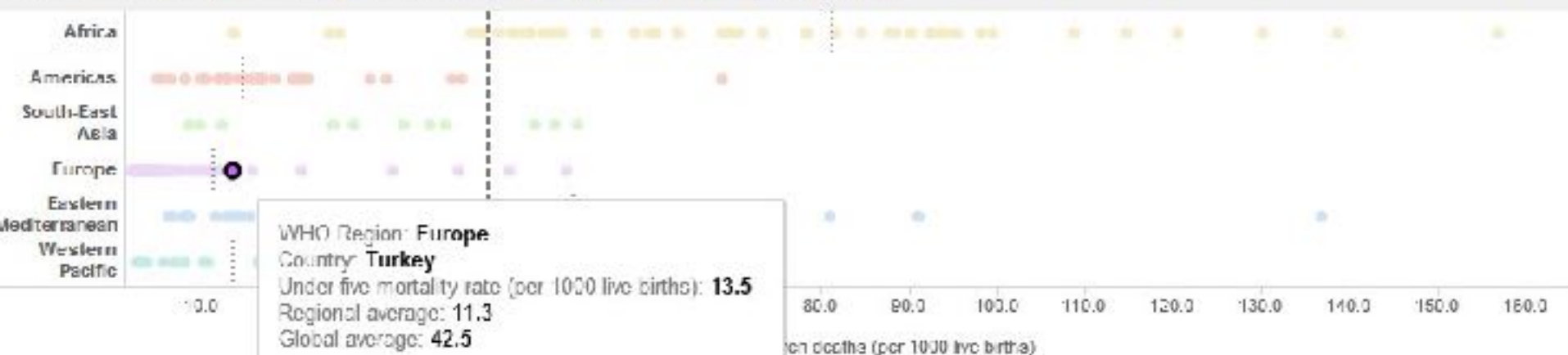
Under-five mortality rate

Under-five mortality rate (per 1000 live births), 2015

In Sub-Saharan Africa, 1 child in 12 dies before his or her fifth birthday

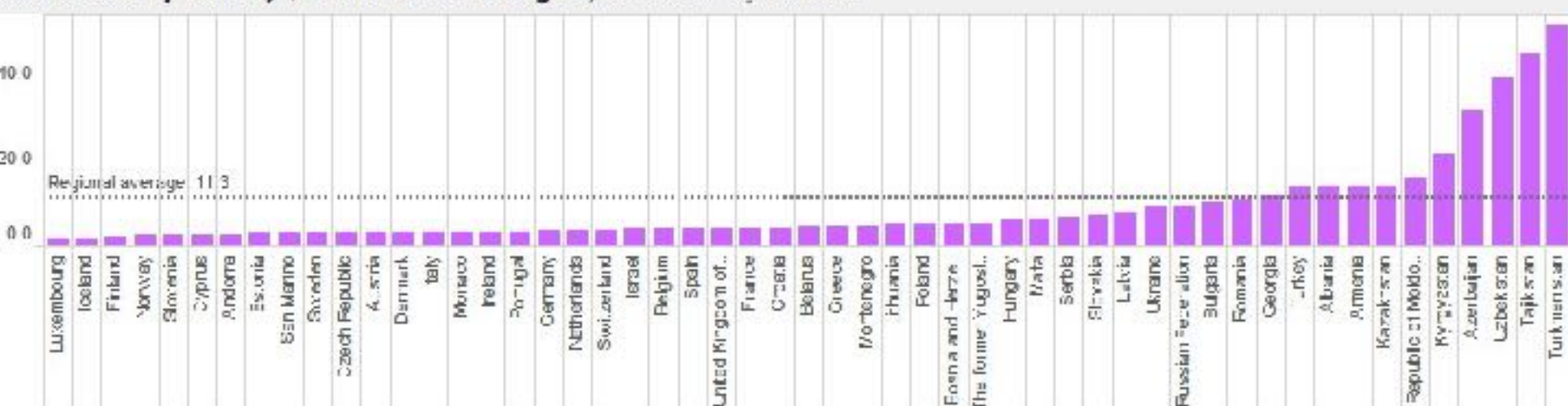
Each circle/bar represents a country. The dotted grey line indicates the regional average, and the dashed grey line indicates the global average.
Click on a region name to display the distribution by country (within that region) as a bar graph.

Under-five mortality rate (per 1000 live births) by WHO region, 2015

Distribution by country (in selected WHO region)

mouse-over the y-axis to sort

Ülkelerin 5 yaş altı ölüm hızı/oranı sıralaması - 2015

UNDER-FIVE MORTALITY RANKINGS

The following list ranks countries and areas in descending order of their estimated U16 under-five mortality rate (U5MR), a critical indicator of the well-being of children. Countries and areas are listed alphabetically in the tables on the following pages.

HURST (MORRIS) WORTHINGTON

Under-Secularity rate (2011)			Under-Secularity rate (2011)			Under-Secularity rate (2011)		
Countries and areas	Value	Rank	Countries and areas	Value	Rank	Countries and areas	Value	Rank
Angola	14.7	1	Malawi	4.9	46	Vietnam	2.0	85
Chad	12.0	2	Zambia	2.4	50	United States of America	1.9	86
Guinea	11.7	3	Ghana	2.3	51	India	1.6	88
Central African Republic	10.0	4	Guatemala	2.1	52	Brazil	1.0	93
South Sudan	10.0	5	Sierra Leone	1.8	53	Antigua and Barbuda	1.0	94
Mali	11.2	6	Equatorial Guinea	1.7	54	Iran	0.0	95
Nigeria	10.9	7	Nicaragua	1.6	55	Democratic Republic of Congo	0.1	96
Dominican Republic	10.0	8	Uganda	1.5	56	Zimbabwe	0.0	97
Democratic Republic of Congo	9.0	9	Togo	1.4	57	Madagascar	0.0	98
Niger	9.0	10	Tanzania	1.4	58	Philippines	0.0	99
Equatorial Guinea	9.0	11	Madagascar	1.0	60	Solomon Islands	0.0	100
Guinea	9.0	12	Myanmar	1.0	61	Vietnam	0.0	101
Cote d'Ivoire	9.0	13	Kenya	0.9	62	Indonesia	0.0	102
Guinea-Bissau	9.0	14	United Republic of Tanzania	0.9	63	Israel	0.0	103
South Sudan	9.0	15	India	0.8	64	Algeria	0.0	104
Algeria	9.0	16	Yemen	0.7	65	Armenia	0.0	105
Yemen	9.0	17	Yemen	0.7	66	Democratic Republic of Congo	0.0	106
Ecuador	8.0	18	Guinea	0.6	67	Algeria	0.0	107
Ecuador	8.0	19	Guinea	0.6	68	Algeria	0.0	108
Ecuador	8.0	20	Guinea	0.6	69	Algeria	0.0	109
Ecuador	8.0	21	Guinea	0.6	70	Algeria	0.0	110
Ecuador	8.0	22	Guinea	0.6	71	Algeria	0.0	111
Ecuador	8.0	23	Guinea	0.6	72	Algeria	0.0	112
Ecuador	8.0	24	Guinea	0.6	73	Algeria	0.0	113
Ecuador	8.0	25	Guinea	0.6	74	Algeria	0.0	114
Ecuador	8.0	26	Guinea	0.6	75	Algeria	0.0	115
Ecuador	8.0	27	Guinea	0.6	76	Algeria	0.0	116
Ecuador	8.0	28	Guinea	0.6	77	Algeria	0.0	117
Ecuador	8.0	29	Guinea	0.6	78	Algeria	0.0	118
Ecuador	8.0	30	Guinea	0.6	79	Algeria	0.0	119
Ecuador	8.0	31	Guinea	0.6	80	Algeria	0.0	120
Ecuador	8.0	32	Guinea	0.6	81	Algeria	0.0	121
Ecuador	8.0	33	Guinea	0.6	82	Algeria	0.0	122
Ecuador	8.0	34	Guinea	0.6	83	Algeria	0.0	123
Ecuador	8.0	35	Guinea	0.6	84	Algeria	0.0	124
Ecuador	8.0	36	Guinea	0.6	85	Algeria	0.0	125
Ecuador	8.0	37	Guinea	0.6	86	Algeria	0.0	126
Ecuador	8.0	38	Guinea	0.6	87	Algeria	0.0	127
Ecuador	8.0	39	Guinea	0.6	88	Algeria	0.0	128
Ecuador	8.0	40	Guinea	0.6	89	Algeria	0.0	129
Ecuador	8.0	41	Guinea	0.6	90	Algeria	0.0	130
Ecuador	8.0	42	Guinea	0.6	91	Algeria	0.0	131
Ecuador	8.0	43	Guinea	0.6	92	Algeria	0.0	132
Ecuador	8.0	44	Guinea	0.6	93	Algeria	0.0	133
Ecuador	8.0	45	Guinea	0.6	94	Algeria	0.0	134
Ecuador	8.0	46	Guinea	0.6	95	Algeria	0.0	135
Ecuador	8.0	47	Guinea	0.6	96	Algeria	0.0	136
Ecuador	8.0	48	Guinea	0.6	97	Algeria	0.0	137
Ecuador	8.0	49	Guinea	0.6	98	Algeria	0.0	138
Ecuador	8.0	50	Guinea	0.6	99	Algeria	0.0	139
Ecuador	8.0	51	Guinea	0.6	100	Algeria	0.0	140

ABOUT 16,000 CHILDREN UNDER 5 YEARS OLD STILL DIE EVERY DAY

11996-2012-46 88-219-119 05-4

Countries and areas	Under-5 mortality rate (2018)		Countries and areas	Under-5 mortality rate (2018)		Countries and areas	Under-5 mortality rate (2018)	
	Value	Rank		Value	Rank		Value	Rank
Saint Vincent and the Grenadines	13	26	Thailand	12	92	Congo	5	120
Jamaica	14	16	China	11	97	Lithuania	5	121
Palau	14	98	Panama	11	104	North Macedonia	5	122
El Salvador	17	96	Costa Rica and Mexico	11	104	Poland	5	123
Tanzania	17	20	Green, Botswana and	10	131	Austria	4	108
Rwanda	17	96	Colombia	10	131	Austria	4	108
Kenya	17	20	Cape Verde	10	131	Bahrain	4	124
Togo	17	20	Russian Federation	10	131	Croatia	4	125
Iraq	13	106	Sri Lanka	10	131	Denmark	4	126
Cape Verde	13	106	Togo	10	131	Finland	4	127
Vanuatu (Republic of)	13	106	Kuwait	9	131	Germany	4	128
Jamaica	15	106	Maldives	9	131	Iceland	4	129
Palau	15	106	Lithuania	9	131	Italy	4	130
Republic of Moldova	15	106	Belgium and Lithuania	8	131	Luxembourg	4	131
South Africa	15	110	India	8	131	Netherlands	4	132
Venezuela (Republic of)	15	110	Cook Islands	8	131	Norway	4	133
Albania	10	111	Lao PDR	8	131	Spain	4	134
Argentina	10	111	Latvia	8	131	Serbia and	4	135
Bosnia and	10	111	Cuba	6	131	United Kingdom	4	136
Belize	10	111	Malaysia	7	131	Sweden	3	137
Saint Lucia	10	111	Cape Verde	7	131	Switzerland	2	138
Nepal	10	111	Croatia	7	131	United Kingdom	2	139
Jamaica	10	111	United Arab Emirates	7	131	Japan	2	140
Iraq	10	111	United States	7	131	Poland	2	141
Algeria	12	120	Bahrain	6	131	Republic of Korea	2	142
Bahrain	12	120	Cuba	6	131	San Marino	2	143
Libya	12	120	Hungary	6	131	Singapore	2	144
Mexico	12	120	Malta	6	131	Slovenia	1	145
Syrian Arab Republic	12	120	New Zealand	6	131	Sweden	1	146
Lithuania	12	120	International Migration	6	131	Finland	2	147
Ghana	12	120	Bolivia	5	131	Iceland	2	148
Oman	12	120	Bahrain and Maldives	5	131	Luxembourg	2	149
			Cape Verde	5	131	Holy See		

Ülkelerin 5 yaş altı ölüm hızı/oranı sıralaması - 2015

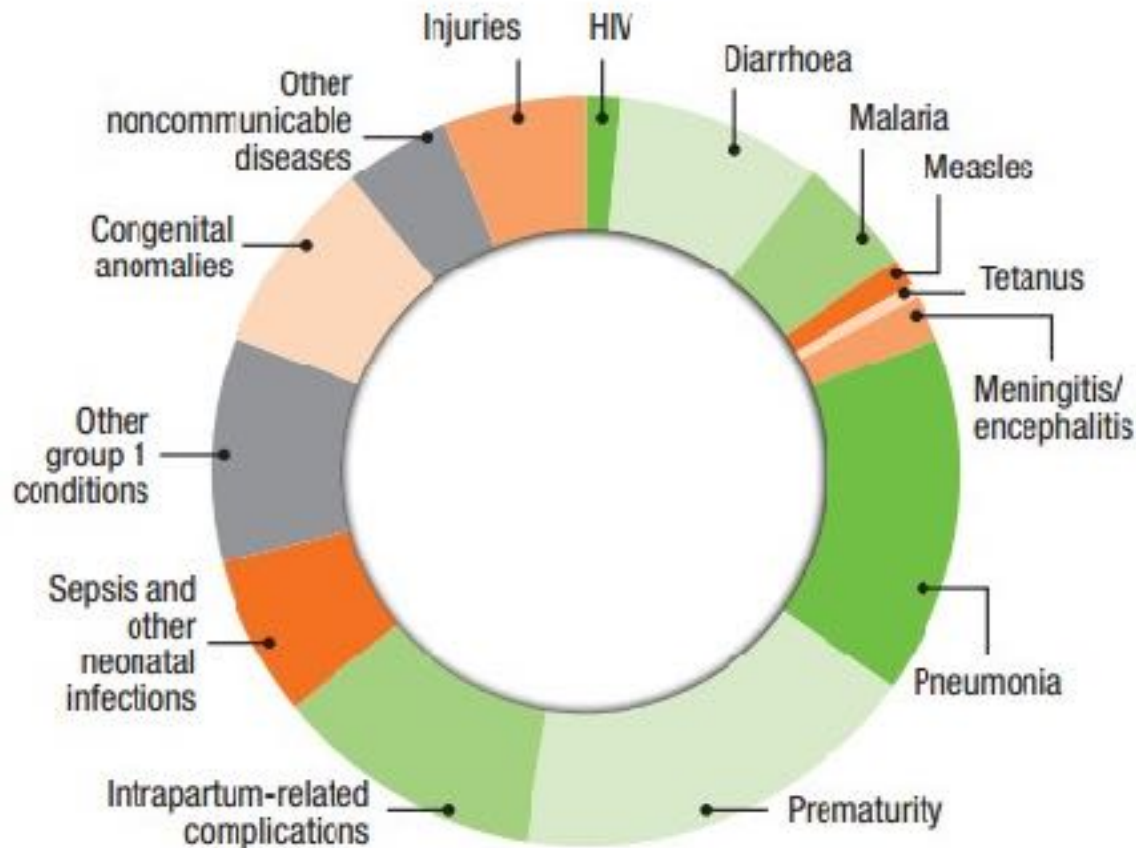
Countries and areas	Value	Rank
Saint Vincent and the Grenadines	19	96
Samoa	19	96
Belize	17	99
El Salvador	17	99
Panama	17	99
Peru	17	99
Tonga	17	99
Brazil	16	104
Colombia	16	104
Iran (Islamic Republic of)	16	104
Jamaica	16	104
Palau	16	104
Republic of Moldova	16	104
Saudi Arabia	15	110
Venezuela (Bolivarian Republic of)	15	110
Albania	14	112
Armenia	14	112
Kazakhstan	14	112
Mauritius	14	112
Saint Lucia	14	112
Seychelles	14	112
Russia	14	112
Turkey	14	112
Argentina	12	120
Barbados	13	120
Libya	13	120
Mexico	13	120
Syrian Arab Republic	13	120
Bahamas	12	125
Georgia	12	125
Grenada	12	125
Oman	12	125

Countries and areas	Value	Rank
Thailand	12	125
China	11	130
Romania	11	130
Saint Kitts and Nevis	11	130
Brunei Darussalam	10	133
Bulgaria	10	133
Costa Rica	10	133
Russian Federation	10	133
Sri Lanka	10	133
Uruguay	10	133
Kuwait	9	139
Maldives	9	139
Ukraine	9	139
Antigua and Barbuda	8	142
Chile	8	142
Cook Islands	8	142
Latvia	8	142
Lebanon	8	142
Qatar	8	142
Malaysia	7	148
Serbia	7	148
Slovakia	7	148
United Arab Emirates	7	148
United States	7	148
Bahrain	6	153
Cuba	6	153
Hungary	6	153
Malta	6	153
New Zealand	6	153
The former Yugoslav Republic of Macedonia	6	153
Belarus	5	159
Bosnia and Herzegovina	5	159
Canada	5	159

Countries and areas	Value	Rank
Greece	5	159
Lithuania	5	159
Montenegro	5	159
Poland	5	159
Australia	4	166
Austria	4	166
Belgium	4	166
Croatia	4	166
Denmark	4	166
France	4	166
Germany	4	166
Ireland	4	166
Israel	4	166
Italy	4	166
Monaco	4	166
Netherlands	4	166
Portugal	4	166
Spain	4	166
Switzerland	4	166
United Kingdom	4	166
Andorra	3	182
Cyprus	3	182
Czech Republic	3	182
Estonia	3	182
Japan	3	182
Norway	3	182
Republic of Korea	3	182
San Marino	3	182
Singapore	3	182
Slovenia	3	182
Sweden	3	182
Finland	2	193
Iceland	2	193
Luxembourg	2	193
Holy See	-	-
Liechtenstein	-	-

Dünyada 5 yaş altı çocuk ölüm nedenleri – 2000 - 2003

Figure A.3.1.
Major causes of under-five mortality, 2015²

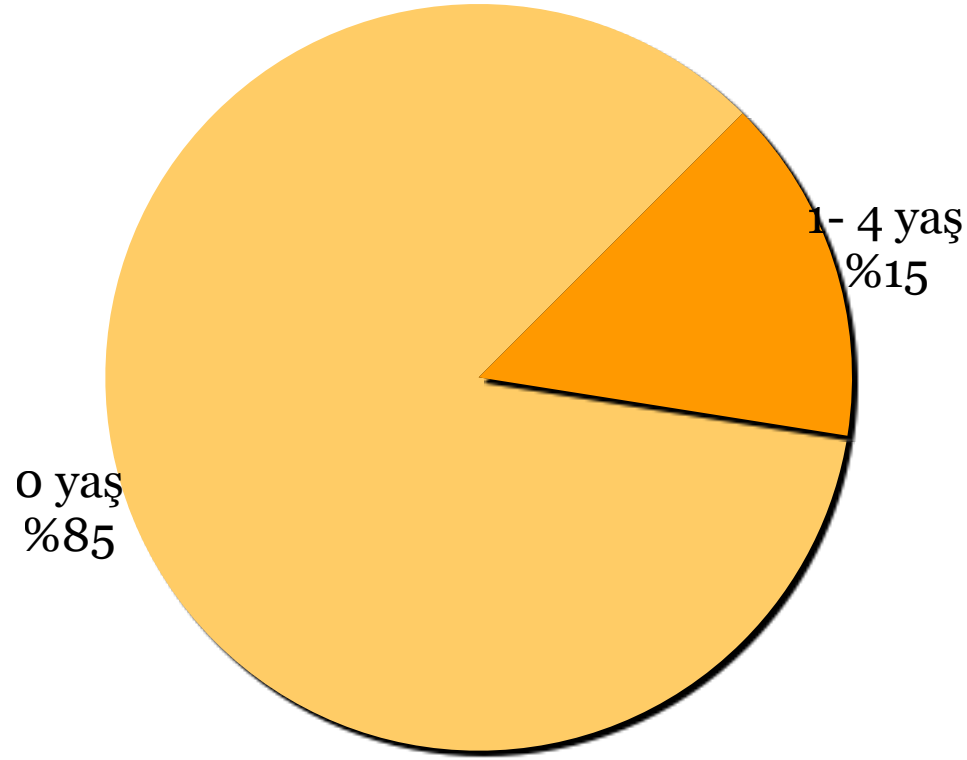

Çocuk ölümlerinin nedenleri- 2000-2013

5 yaş altı çocuk ölüm nedenleri	Türkiye 2000 %	Türkiye 2013 %	Dünya 2013 %
Prematürite	24	25	17
Konjenital anomaliler	14	23	7
Pnömoni	17	9	15
Doğum asfiksisi	10	9	11
Yenidoğan sepsisi	2	5	7
Yaralanmalar	5	6	6
İshal	3	1	9
Malarya	0	0	7
HIV	<1	<1	2
Kızamık	<1	0	2
Diğer hastalıklar	24	21	17

5 yaşı altındaki ölümlerin içinde ilk 1 yaşı payı

Grafik Başlığı

Bebek ölüm hızı

Bir yıl içinde 1. doğum gününü kutlayamadan ölenlerin
o yıl doğan bebeklere oranı

%0 12
(UNICEF, 2015)

Bir yıl içinde ölen bebek sayısı

~~X 1000~~

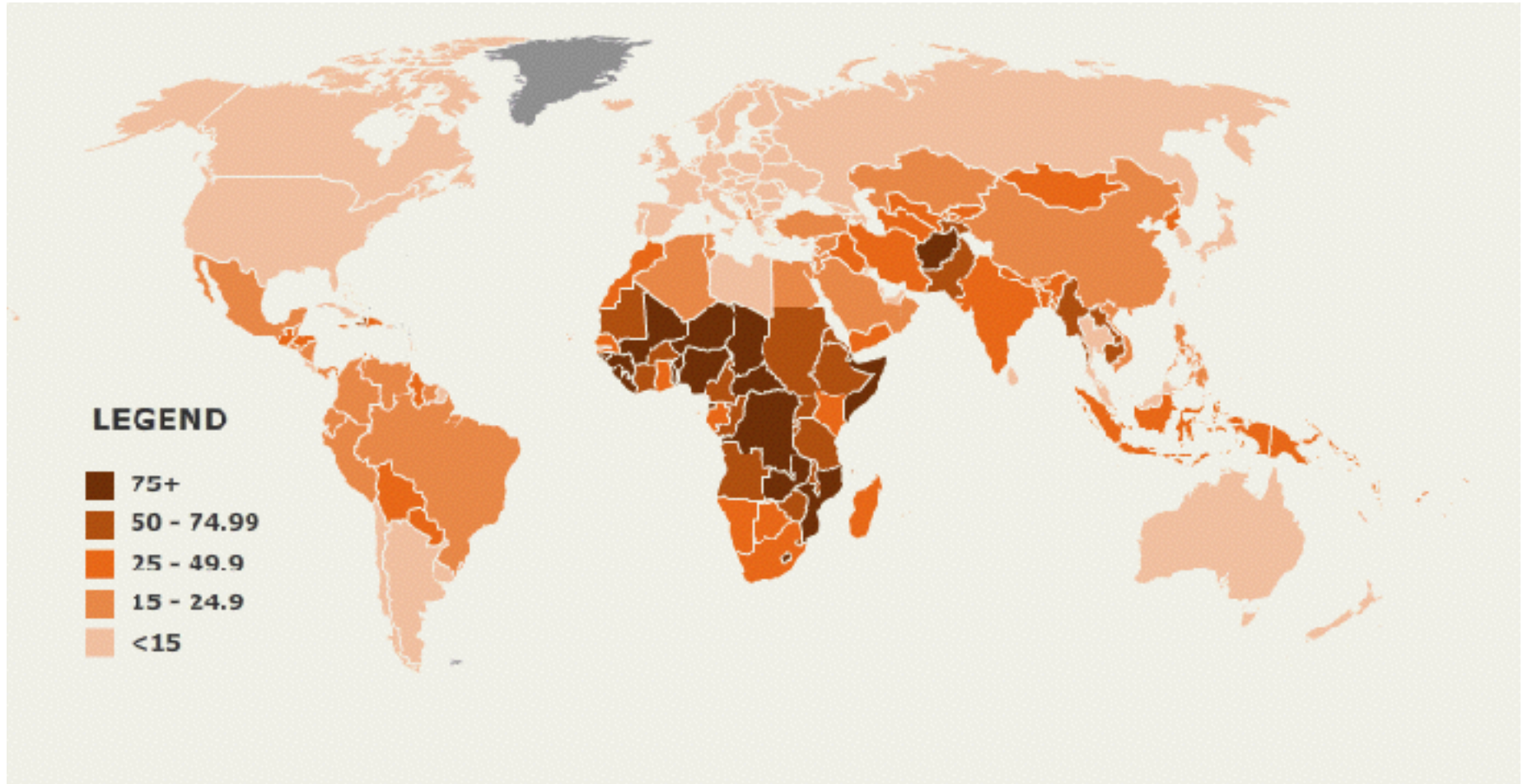
Aynı yılda canlı doğan bebek sayısı

Bebek ölüm hızı

- Toplumların sağlık düzeyini gösteren en önemli ölçüttür.
- Canlı olarak doğan bin bebekten kaç tanesinin bir yaşını tamamlamadan öldüğünü gösterir.

Dünyada Bebek Ölüm Hızı - 2012

0 yaşı grubu bebek ölümleri

Tablo 3. Günlük ve aylık bebek ölümleri
(31/03/2012 tarihi itibarıyla)

Bebek yaşı	2009		2010	
	Sayı	%	Sayı	%
Toplam	17 388	100	15 049	100
0 günlük	3 002	17,3	2 172	14,4
1-6 günlük	5 367	30,9	4 796	31,9
7-29 günlük	2 951	17,0	2 638	17,5
1-4 aylık	3 878	22,3	3 451	22,9
5-8 aylık	1 527	8,8	1 349	9,0
9-11 aylık	657	3,8	643	4,3
Bilinmeyen	6	0,0	-	-

0 yaşı grubu bebek ölümleri

Tablo 3. Günlük ve aylık bebek ölümleri
(31/03/2012 tarihi itibarıyla)

Bebekğin yaşı	2009		2010	
	Sayı	%	Sayı	%
Toplam	17 388	100	15 049	100
0 günlük	3 002	17,3	2 172	14,4
1-6 günlük	5 367	30,9	4 796	31,9
7-29 günlük	2 951	17,0	2 638	17,5
1-4 aylık	3 878	22,3	3 451	22,9
5-8 aylık	1 527	8,8	1 349	9,0
9-11 aylık	657	3,8	643	4,3
Bilinmeyen	6	0,0	-	-

Yenidoğan ölüm hızı (ilk 28 gün)

%0.7
(UNICEF, 2015)

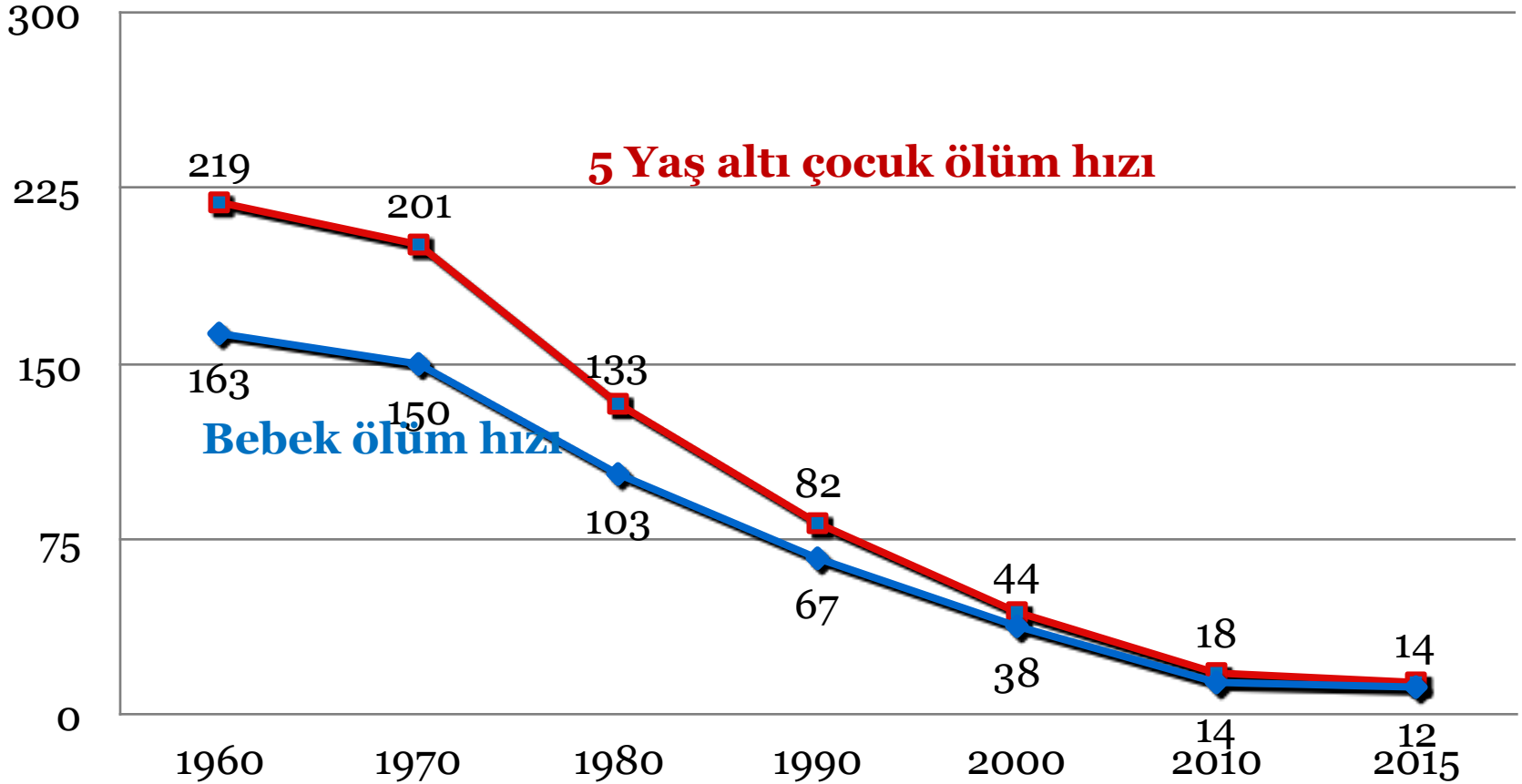

Yenidoğan Ölüm hızı

- Özellikle erken neonatal dönem ölüm hızları, bir toplumda ana sağlığı düzeyini, doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası bakımın ne ölçüde yeterli olduğunu gösterir
- Antenatal, natal ve postnatal sağlık hizmetlerinin yeterliliğine karşın oluşan ölümlerde çözümü daha uzun vadeli ve daha zor biyolojik nedenler söz konusudur

Çocuk ölüm hızlarındaki değişim (1960-2013)

Binde

Bazı enfeksiyon hastalıklarının ölüm hızları (1.000.000 nüfusta)

	2000	2002	2006	2007	2008	2009	2010
Boğmaca <i>Pertussis</i>	0,01 (1)	0,00	0,02 (1)	0,00	0,01 (1)	0,00	0,00
Kızamık <i>Measles</i>	0,01 (1)	0,03 (2)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hepatit B <i>Hepatitis B</i>	0,25 (17)	0,04 (3)	0,06 (4)	0,03 (2)	0,08 (6)	0,03 (2)	0,00
Difteri <i>Diphtheria</i>	0,01 (1)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tetanoz <i>Tetanus</i>	0,04 (3)	0,06 (4)	0,03 (2)	0,06 (4)	0,03 (2)	0,04 (3)	0,07 (5)
Neonatal Tetanoz <i>Neonatal Tetanus</i>	2,95 (4)	12,50 (17)	6,71 (9)	0,75 (1)	2,28 (3)	0,00	1,55 (2)

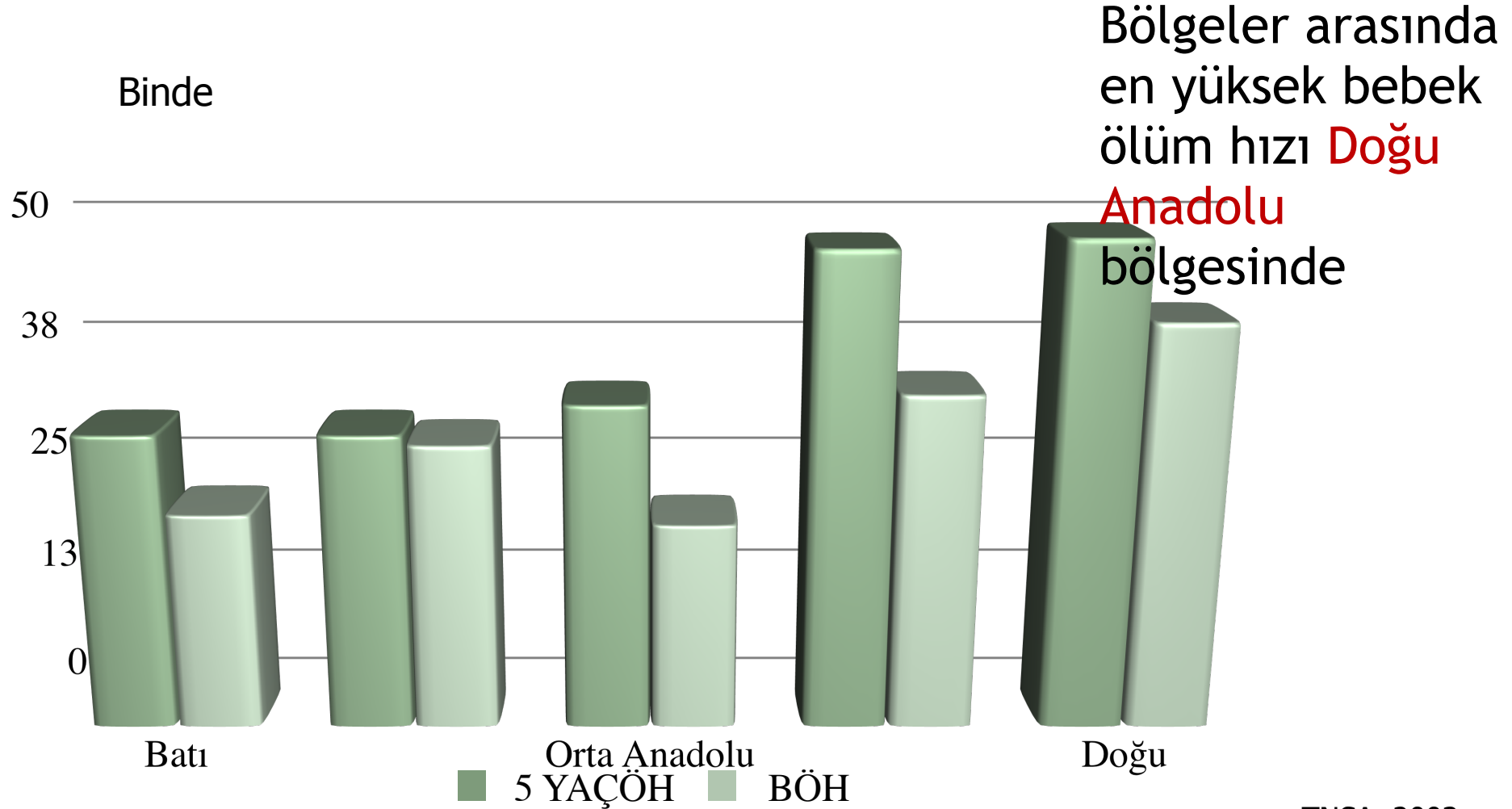
Numbers in the paranthesis indicate the number of deaths

RİSK FAKTÖRLERİ

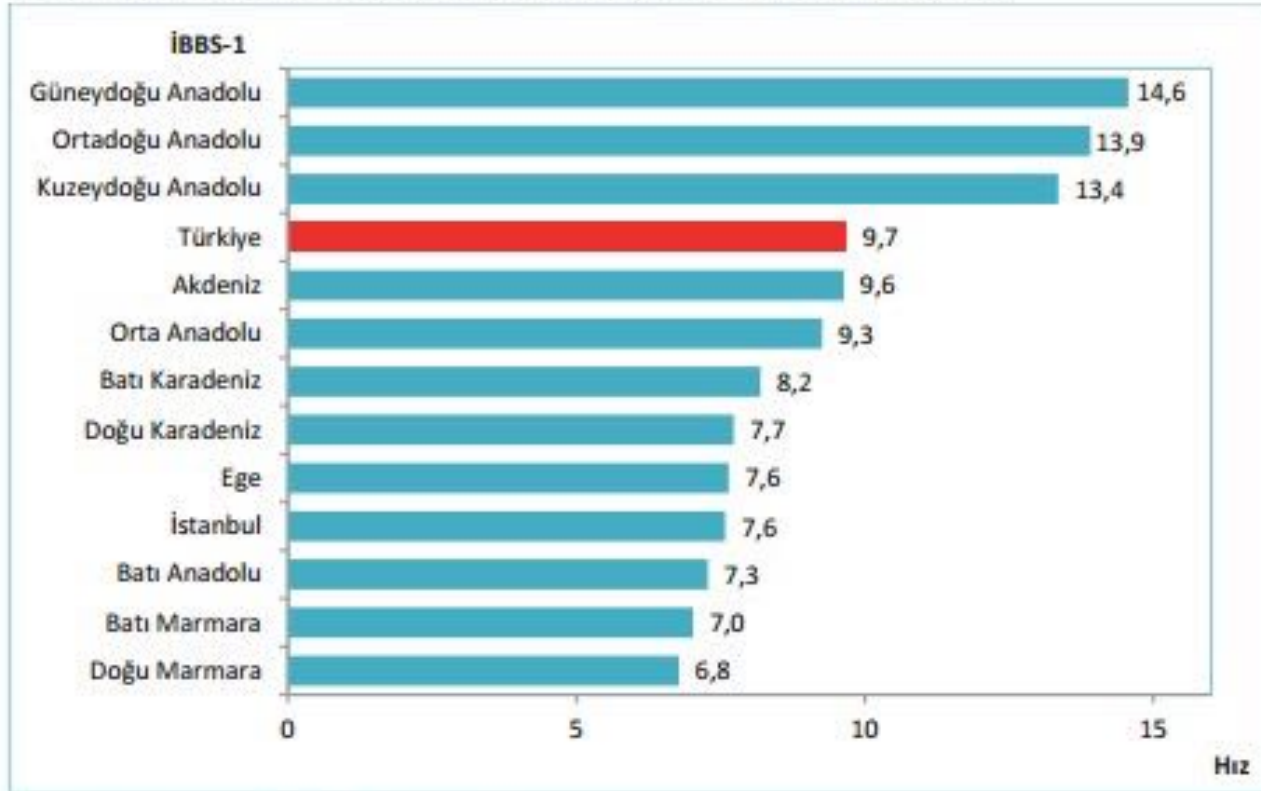
Çocuk ölümlerinde
bölgesel farklılık

Çocuk ölümlerinde bölgesel farklar (2003)

Çocuk ölümlerinde bölgesel farklar -5 yaş altı çocuk ölüm hızı (2014)-

Şekil 2.9. İBBS-1'e Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2014

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Sağlık istatistikleri yılı, 2014

Çocuk ölümlerinde bölgesel farklar -Bebek ölüm hızı (2014)-

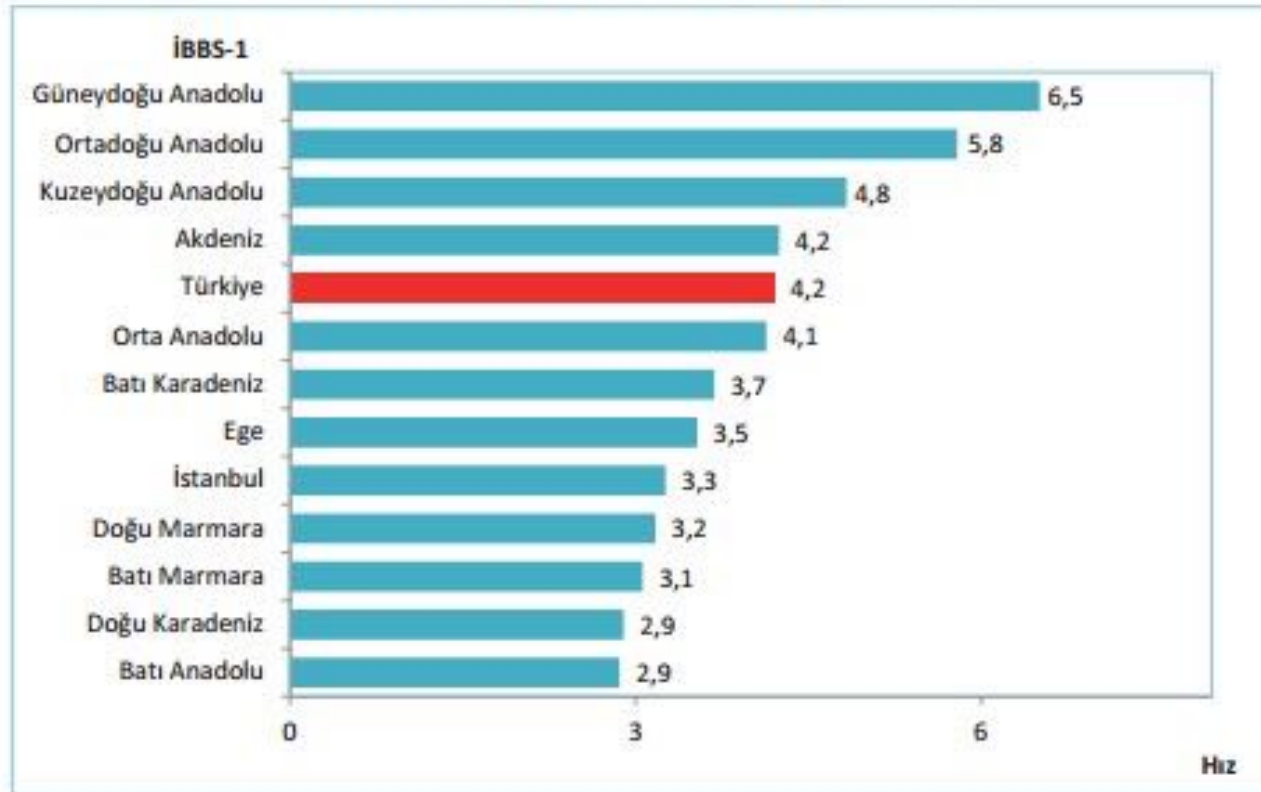
Şekil 2.3. IBBS-1'e Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2014

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Çocuk ölümlerinde bölgesel farklar -Yenidoğan ölüm hızı (2014)-

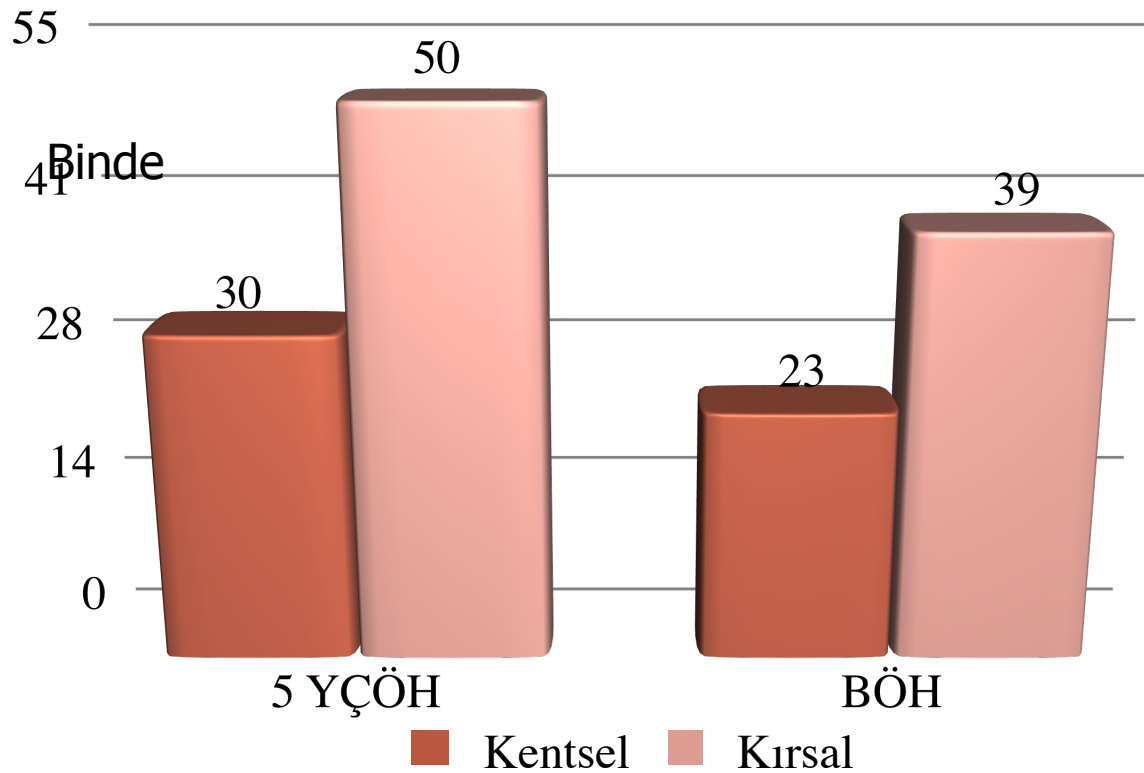
Şekil 2.6. İBBS-1'e Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2014

Ölümlerde kır-kent farklılığı

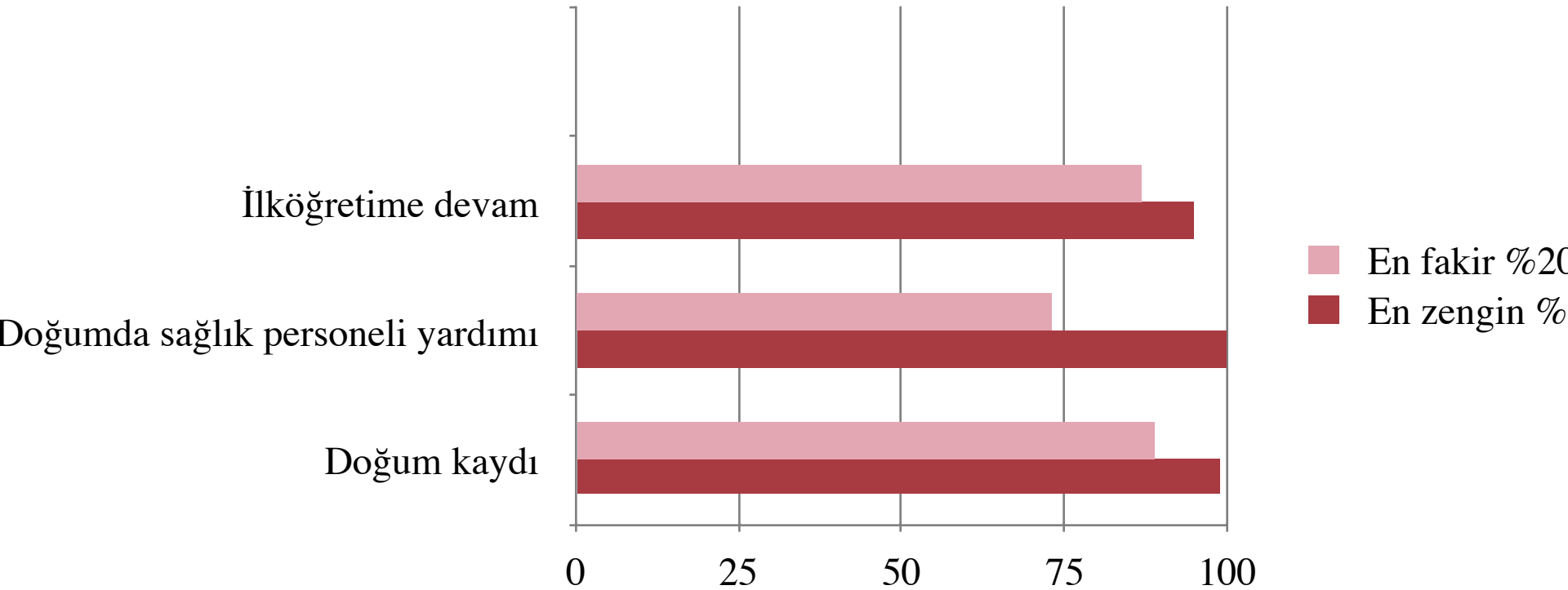

Çocuğun yaşadığı yer

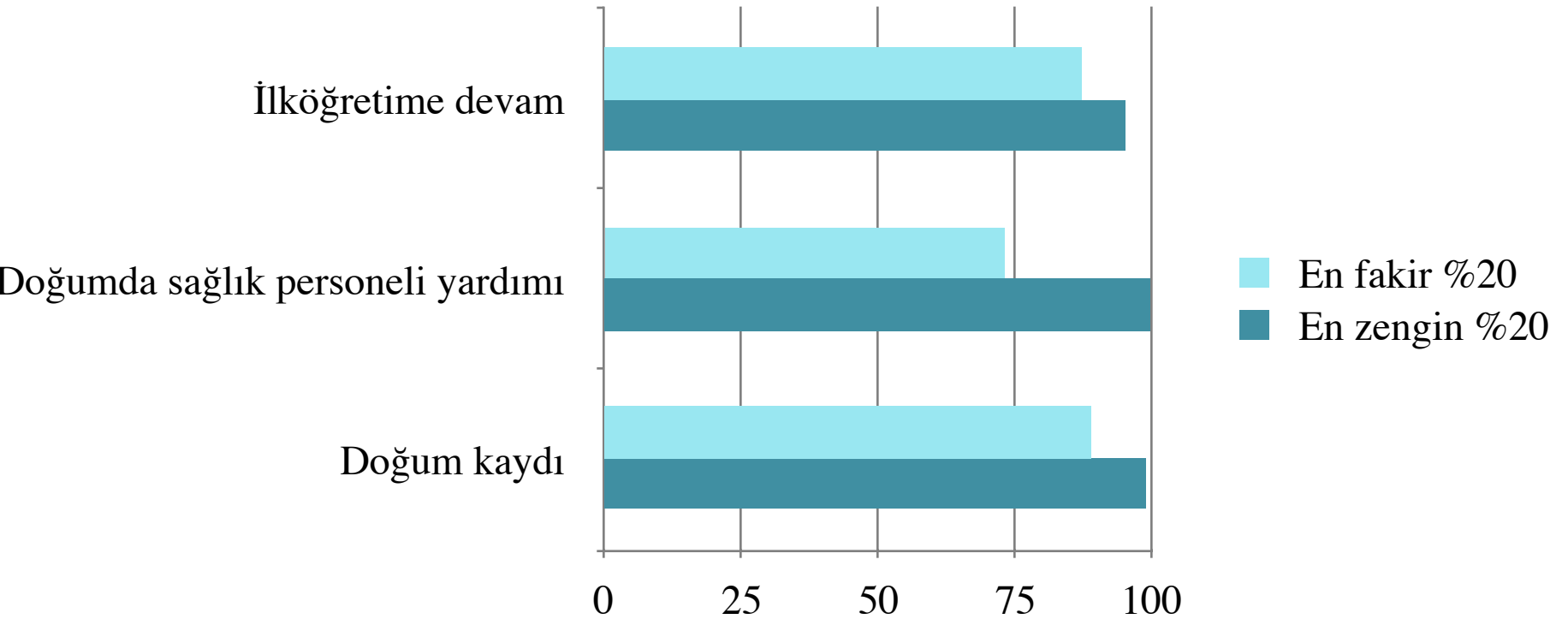

Kırsal kesimde
bebek ölüm
hızı kentsel
kesime göre
1.6 kat daha
fazla

Kırsal - Kentsel Yaşam Farkının Etkisi

Fakirliğin Etkisi

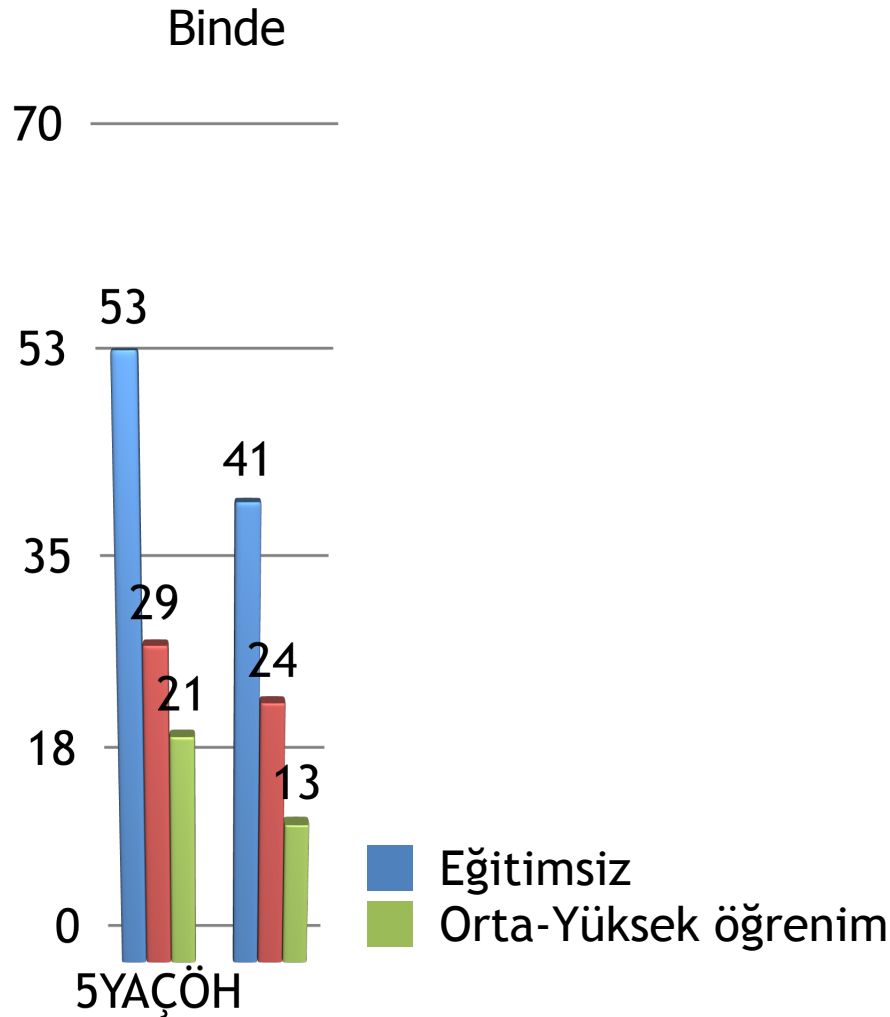

Çocuk sağlığı için riskler

Anneye ait faktörler

- Neonatal, postneonatal ve bebek ölüm hızları ile 5YÇÖH'nin en düşük olduğu **anne yaşı**; 20-39 yaş arası
- **Doğum sayısı arttıkça** ölüm hızları da artar
- **Doğum aralıkları 2 yıldan daha kısa** olan çocuklarda ölüm riski daha yüksek

Risk faktörü olarak çocuk ölümlerinde annelerin eğitim durumu

Morbidity / hastalık yükü

A series of horizontal lines in teal and light blue colors, some solid and some dashed, extending across the width of the slide below the title.

Çocuk sağlığı hizmetlerinde hastalık(morbidity) ölçütleri

Prevalans:

- Belirli bir zaman kesitinde(periyot) veya bir andaki (nokta), bir toplumda saptanan tüm eski ve yeni vaka sayısının, aynı andaki risk altındaki kişi sayısına bölünmesi ile elde edilir.
- Eski ve yeni toplam vaka

x k

Risk altındaki toplum nüfusu

- Bir hastalığın o anda veya dönemde toplumdaki görülme sıklığı.

Çocuk sağlığı hizmetlerinde hastalık(morbidity) ölçütleri

insidans:

- Belirli bir süre içinde bir toplumdaki sağlam kişilerin belirli bir hastalığa yakalanma olasılığı.
- Belirli bir süre içinde görülen yeni vaka sayısının, risk altındaki sağlam kişi sayısına bölünmesi ile elde edilir.

yeni vaka sayısı

Risk altındaki toplum nüfusu

x k

0-6 Yaş grubu çocukların son 6 ayda geçirdiği hastalıklar (2014)

Hastalık/Sağlık Sorunu	Erkek	Kadın	Toplam
Üst Solunum Yolu Enfeksiyonu (Tonsilit, Orta Kulak İltihabı, Farenjit Vb.)	42,8	40,9	41,9
İshal	33,7	32,7	33,2
Bulaşıcı Hastalıklar (Suçiçeği, Kabakulak Vb.)	6,2	9,4	7,8
Kansızlık (Demir Eksikliği Anemisi Vb.)	11,4	10,3	10,8
Ağız Ve Diş Sağlığı Sorunları	9,6	9,1	9,3
Alt Solunum Yolu Enfeksiyonu (Zatürre Vb.)	10,1	10,1	10,1
İdrar Yolu Enfeksiyonu	3,2	6,1	4,6
Cilt Hastalıkları	5,9	4,7	5,3
D Vitamini Eksikliğine Bağlı Kemik Bozuklukları	2,5	2,0	2,3

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2014

7 - 14 Yaş grubu çocukların son 6 ayda geçirdiği hastalıklar (2014)

Hastalık/Sağlık Sorunu	Erkek	Kadın	Toplam
Ağız Ve Diş Sağlığı Sorunları	24,6	24,6	24,6
Göz İle İlgili Sorunlar	13,4	14,3	13,8
Enfeksiyöz Hastalıklar	9,3	9,6	9,4
Cilt Hastalıkları	4,7	5,1	4,9
Beslenme İle İlişkili Hastalıklar	3,4	3,6	3,5
İşitme İle İlgili Sorunlar	3,5	2,3	2,9
Ruh Sağlığı Sorunları	2,2	1,9	2,1
Kas İskelet Sistemi Hastalıkları	2,0	2,4	2,2

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2014

Bazı enfeksiyon hastalıklarının görülme hızının yıllar içinde değişimi, (100.000 nüfusta), Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
AIDS	0,07	0,09	0,11	0,12	0,12	0,16
Kızamık	11,8	0,0	0,1	0,5	9,7	0,7
Tüberküloz	33	26	24	22	20	-
Sıtma	15,4	0,1	0,2	0,5	0,4	0,3

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

7-8 yaş grubu çocukların ağırlık ve boy özellikleri (2014)

	Erkek			Kız			Toplam
	Kı	Kent	Toplam	Kı	Kent	Toplam	
Vücut Ağırlığı Z-Skoru							
Ciddi Zayıf	1,0	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
Zayıf	3,2	1,8	2,1	3,1	1,9	2,1	2,1
Normal	92,9	87,8	88,6	93,7	91,5	91,9	90,2
Kilolu	1,5	7,5	6,5	2,5	5,4	4,9	5,7
Şişman	1,5	2,8	2,6	0,4	1,1	1,0	1,8
Boy Uzunluğu Z-Skoru							
Ciddi Bodur	0,2	0,1	0,1	0,4	0,1	0,2	0,1
Bodur	5,4	1,5	2,1	5,6	1,7	2,4	2,3
Normal	93,9	95,0	94,8	93,7	96,3	95,8	95,3
Uzun	0,5	3,1	2,7	0,2	1,7	1,4	2,0
Çok Uzun	0,0	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2	0,2
BKİ Z-Skoru							
Ciddi Zayıf	0,2	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2	0,3
Zayıf	2,2	1,8	1,9	1,3	1,7	1,7	1,8
Normal	82,8	72,9	74,5	85,0	74,6	76,5	75,5
Kilolu	11,1	13,7	13,3	10,5	16,0	15,0	14,2
Şişman	3,7	11,2	10,0	3,1	7,4	6,6	8,3

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR) 2013

Çocuğa yönelik kötü muamele

İstismar & İhmal	Sıklık (%)
Fiziksel istismar	19
Cinsel istismar	8
Duygusal istismar	10
Duygusal İhmal	9
Tıbbi ihmal	7
Fiziksel ihmal	6
Çocuk işçiliği	3
Çocuk evliliği	
15 yaş altı	3
18 yaş altı	14

Sağlık hizmetlerinin kapsayıcılığı

The title is positioned above a series of horizontal lines. The first line is a solid teal bar. Below it are several thinner, light blue lines of varying lengths, creating a stepped, graphic effect that extends across the width of the slide.

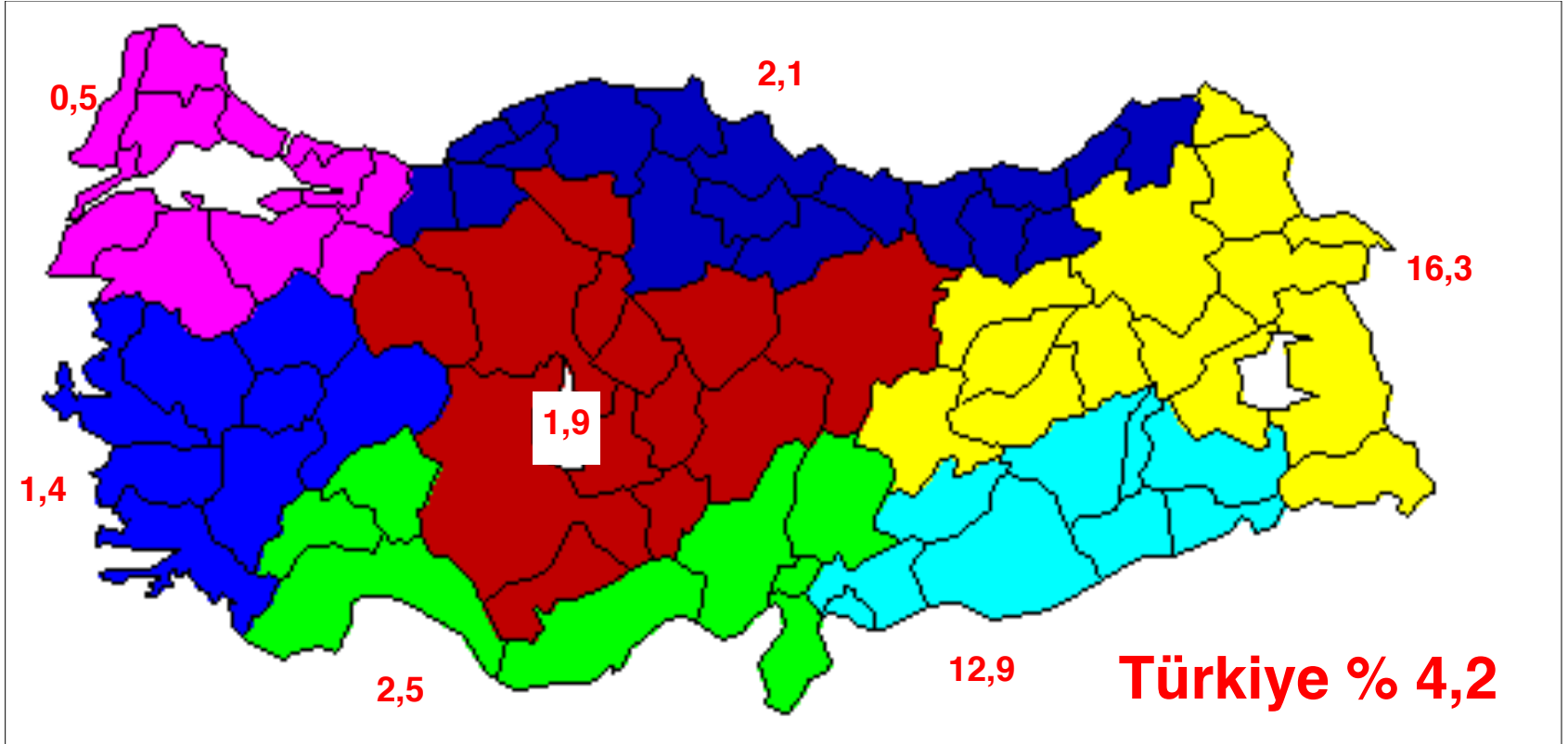
Bebek - Çocuk Sağlığını İyileştirme Çabaları

- **G** (Growth monitoring- Büyümenin izlenmesi)
- **O** (ORS - Oral rehidrasyon sıvısı)
- **B** (Breast feeding - Anne sütü)
- **I** (İmmünizasyon)

- **F** (Female education - Kadının eğitimi)
- **F** (Food supplementation- Gıda desteği)
- **F** (Family planning - Aile planlaması)

Gebelere yönelik sağlık hizmetleri

Sağlık personeli yardımını olmaksızın doğum yapan gebeler,
Türkiye, 2005

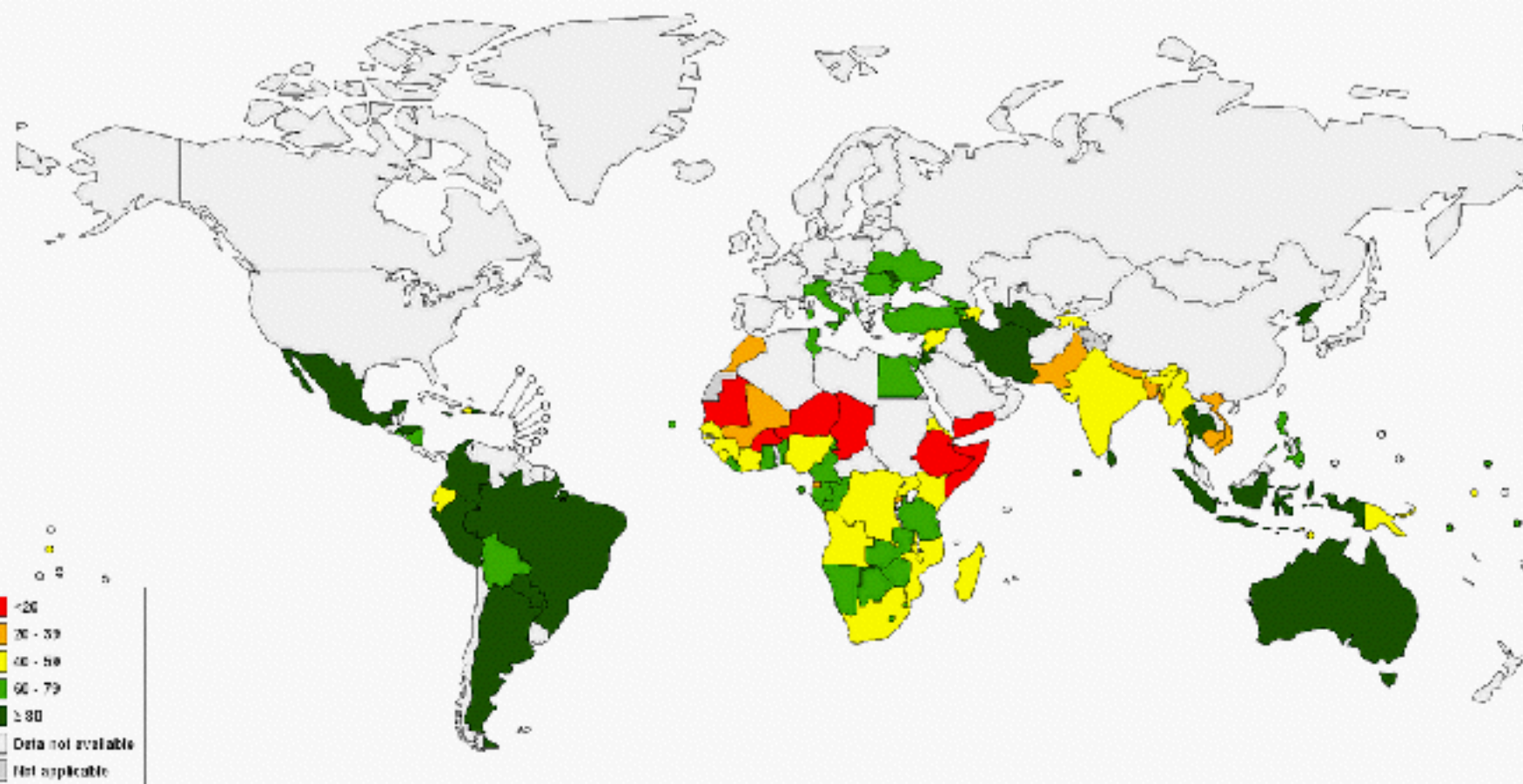
2000'lerin başında kırsal kesimde her 3 doğumdan biri evde yapılmakta idi.

Yıllar içinde ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması ile ilgili bazı göstergelerdeki değişim

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğum Oranı (%)	75	92	94	97	98	98
Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret) (%)	70	94	95	97	98	97
Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Payı (%)	21,0	45,5	46,6	48,0	50,4	51,1
Primer Sezaryenin Tüm Doğumlar İçindeki Payı (%)	-	25,7	24,8	24,6	25,9	26,3

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Antenatal care coverage, (% of women reporting 4+ visits), 2000 – 2010

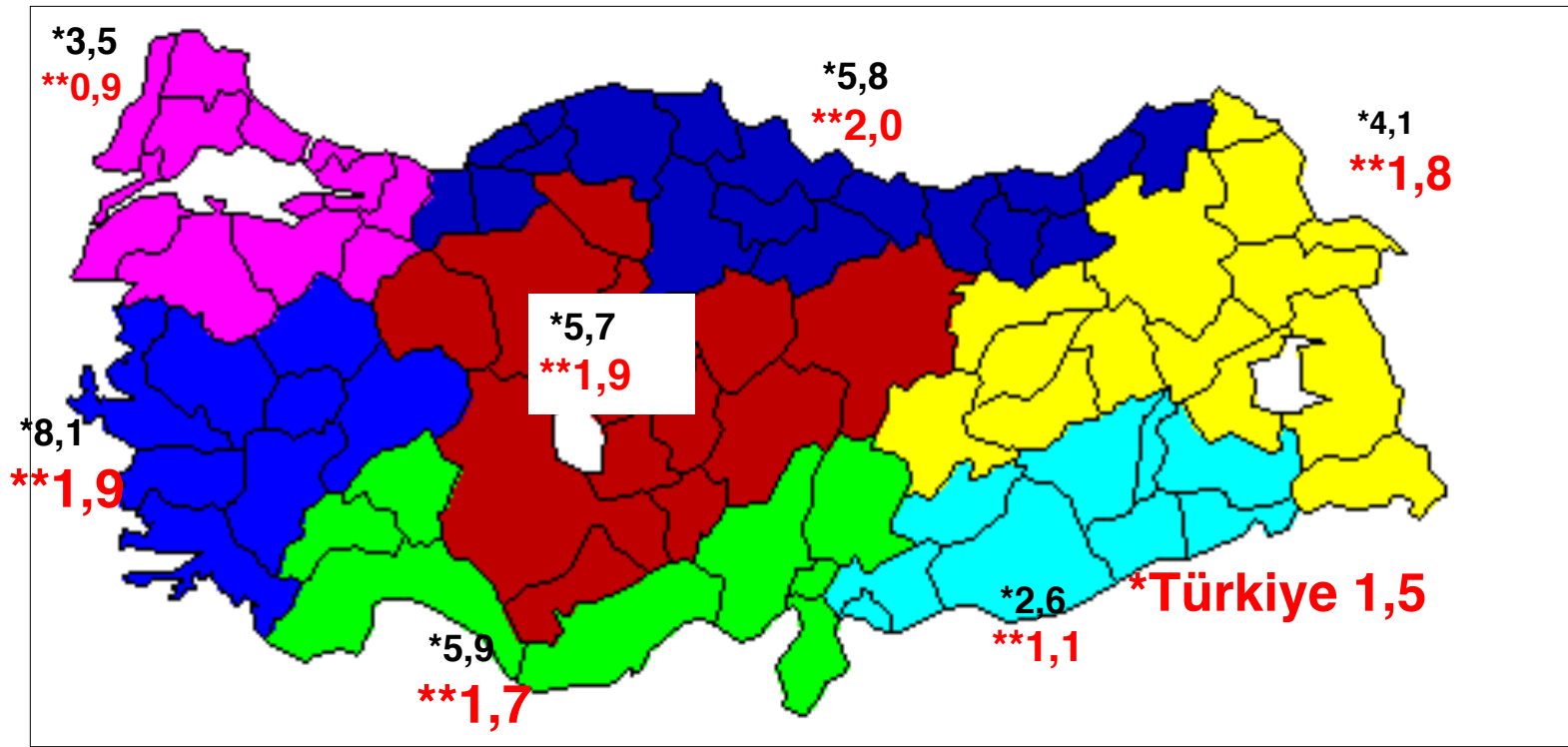
The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement.

Data Source: World Health Organization
Map Production: Public Health Information
and Geographic Information Systems (GIS)
World Health Organization

©WHO 2011. All rights reserved

Bölgelere göre bebek ve çocuk başına düşen ortalama izlem sayıları, Türkiye, 2005

* Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı

** Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı

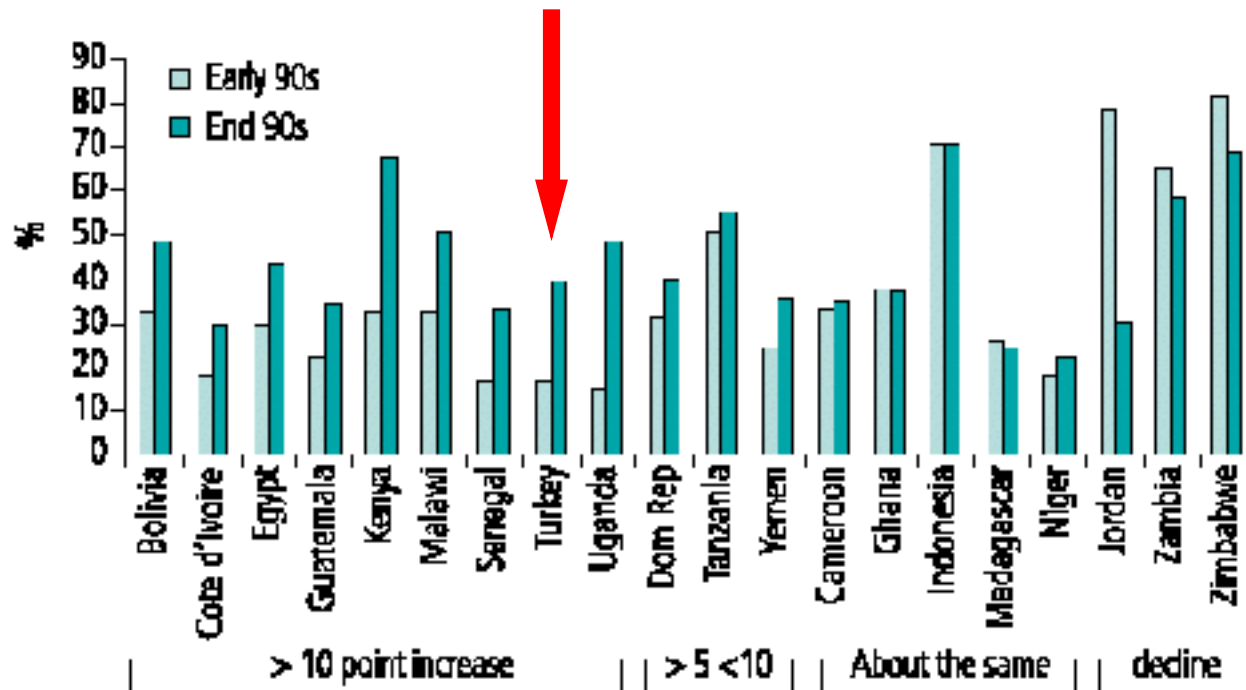
Gebe, bebek, çocuk ve Loğusa izlem sayılarında yıllar içinde görülen değişim

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı	1,7	4,2	4,3	4,1	4,3	4,8
Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı	3,4	7,1	8,1	8,6	8,8	8,2
Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı	1,0	1,6	2,0	2,2	2,2	2,2
Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı	0,7	1,5	2,0	2,3	2,9	3,0

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

İshalde ORS kullanım sıklığı

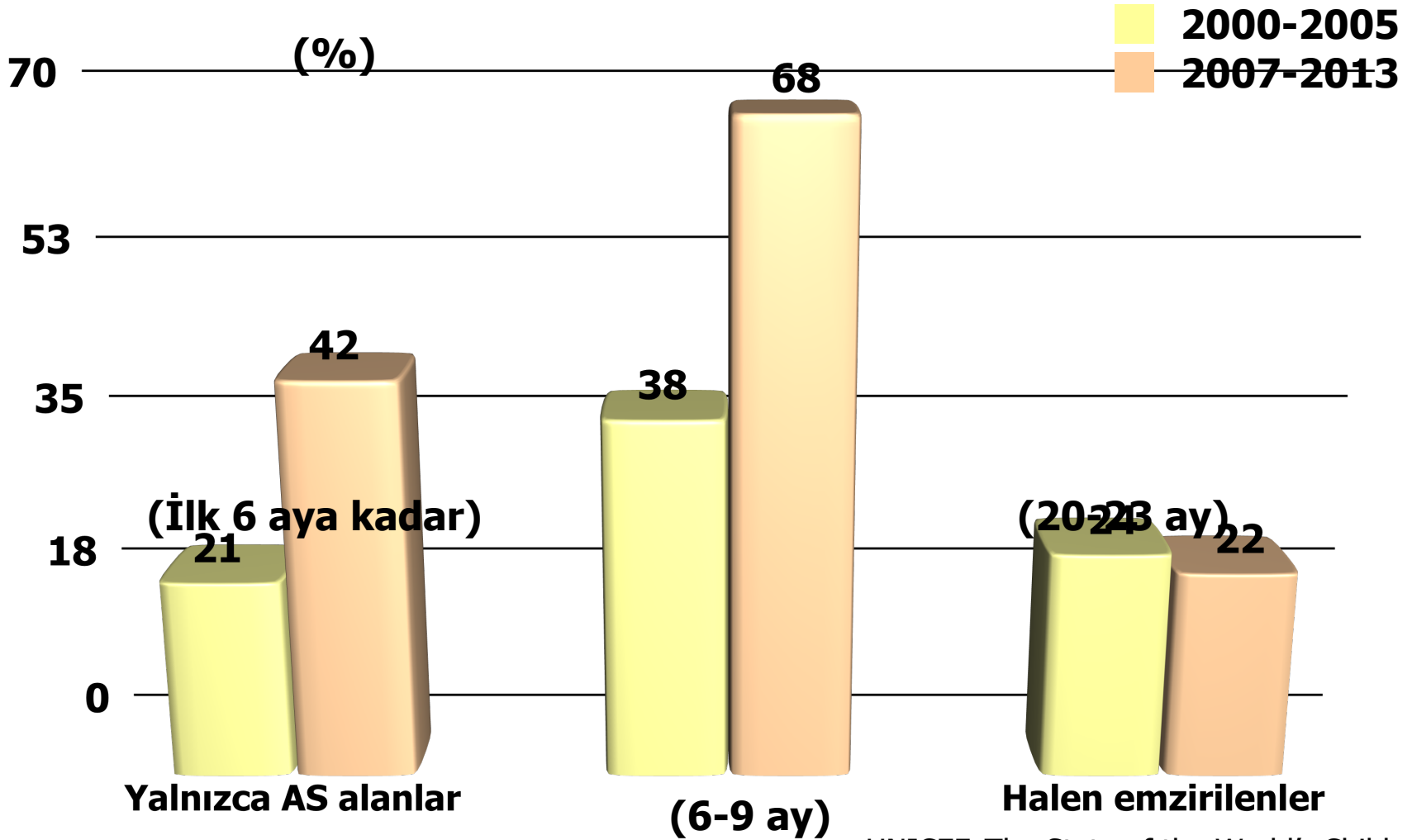
Fig. 3. Change in % of children with diarrhoea that received ORT^a during 1990s for selected countries

^a either solution prepared from ORS packets or recommended home-fluids.

NS-10-00040

Çocukların anne sütü alma durumu, 2000-2013

Başıklama

Yıllara göre başıklama hızları (2002 – 2014)

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
DaBT 1	82	98	98	97	97	97
DaBT 2	80	98	98	97	98	96
DaBT 3	78	97	97	97	98	96
BCG	77	97	95	96	96	95
HBV- 3	72	96	96	97	97	95
KKK	82	97	98	96	98	94
KPA 3	-	95	96	97	97	96

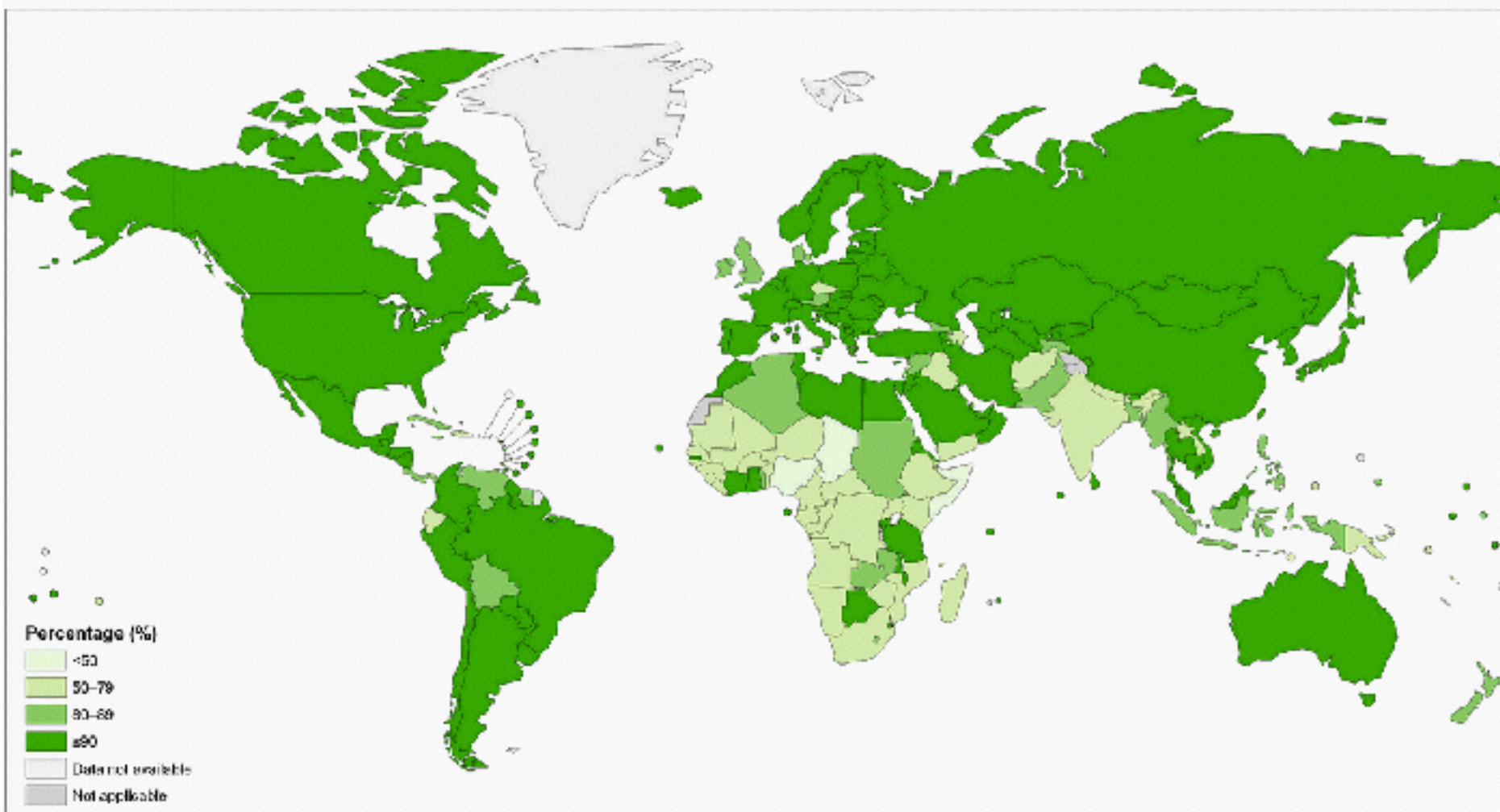
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Bağışıklama -Türkiye, 2013

- BCG % 96
- Kızamık % 97
- DTB-3 % 98
- HB-3 % 97
- Hib-3 % 98
- Polio-3 % 98
- KPA % 97
- Gebelere tetanoz % 90

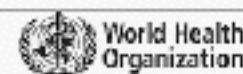

Proportion of one-year-old children immunized against measles (%), 2009

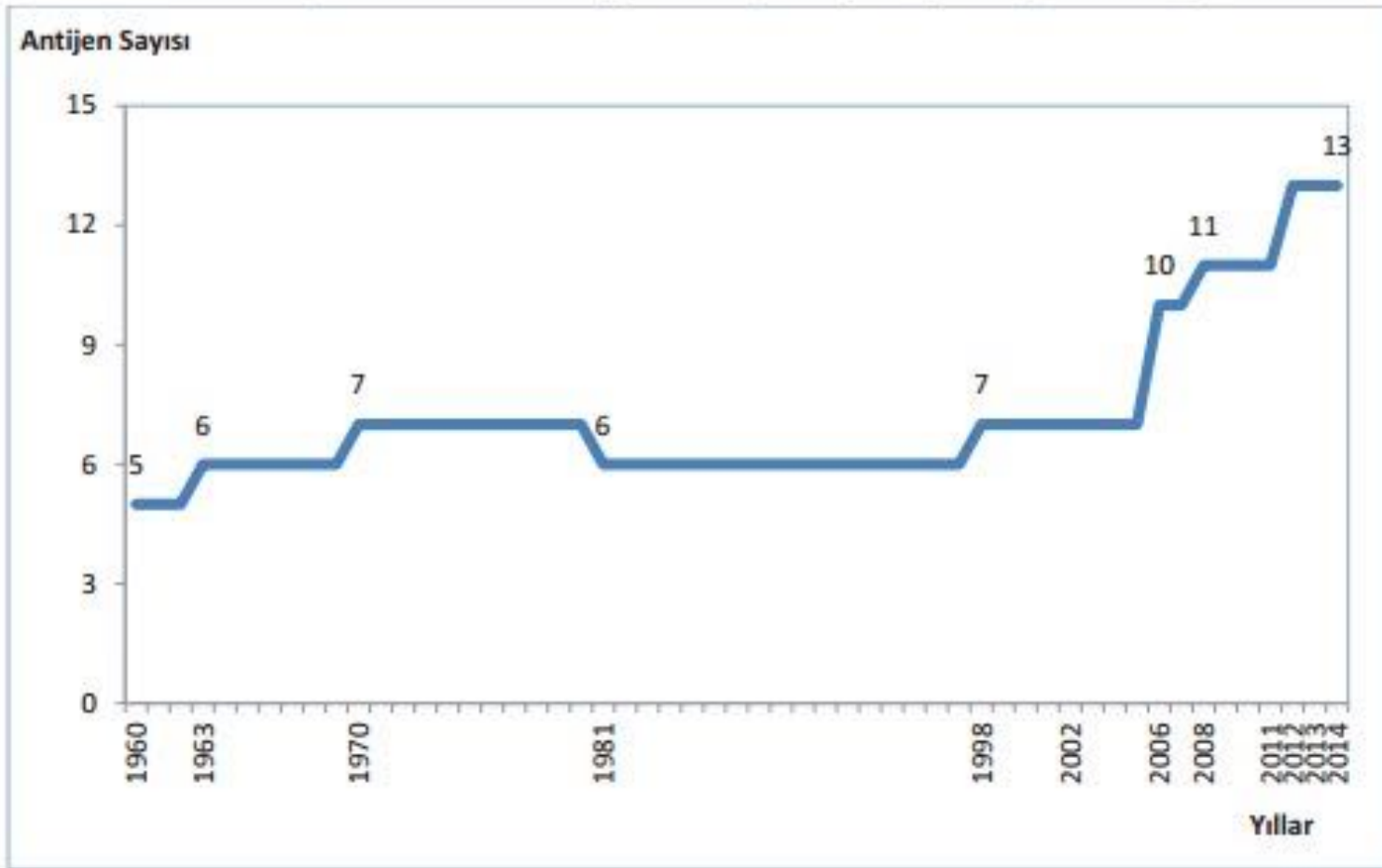
The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement.

Data Source: World Health Organization
Map Production: Public Health Information
and Geographic Information Systems (GIS)
World Health Organization

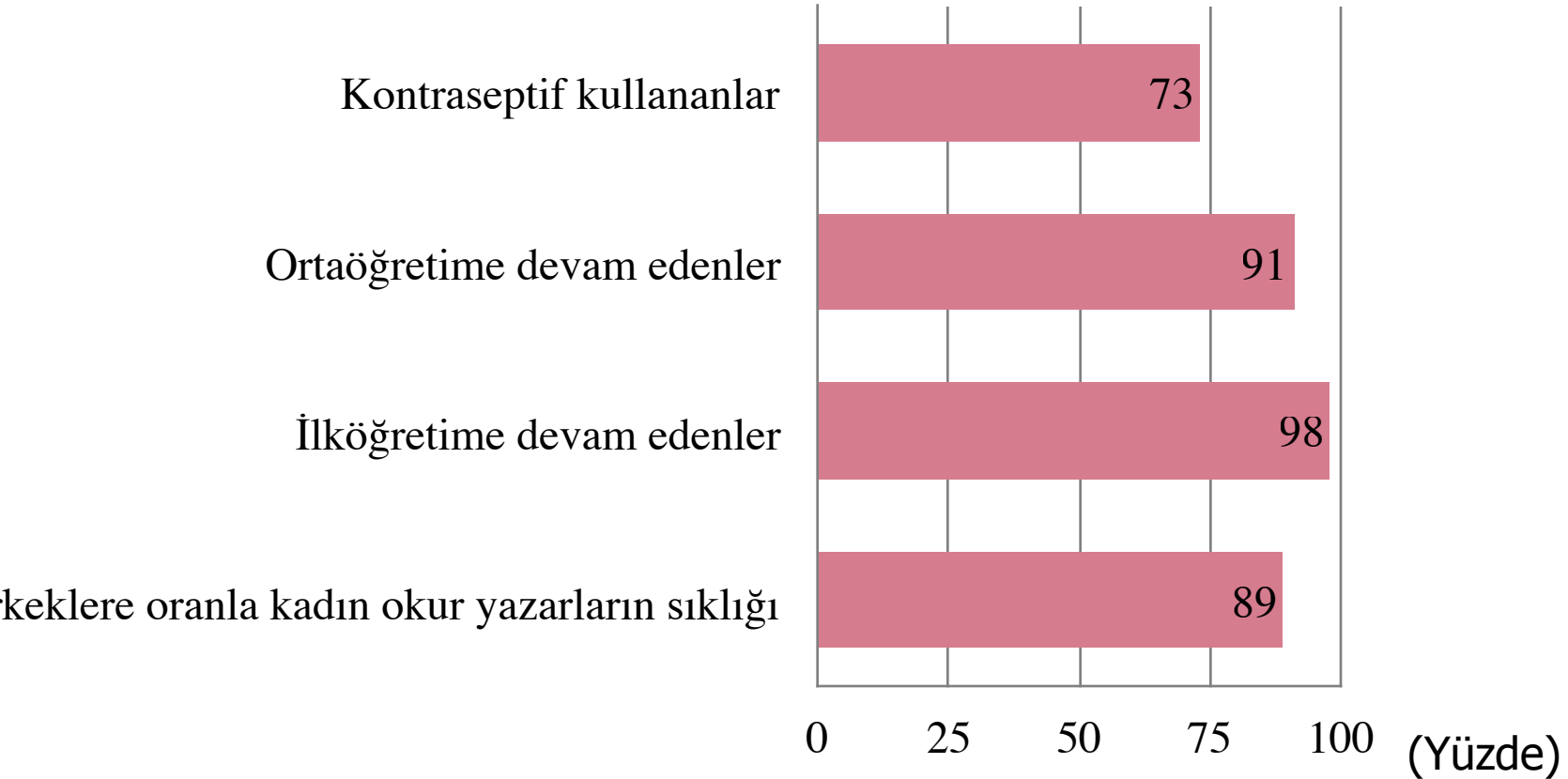
© WHO 2011. All rights reserved.

Yıllara göre rutin aşılama yapılan antijen sayıları (1960-2014)

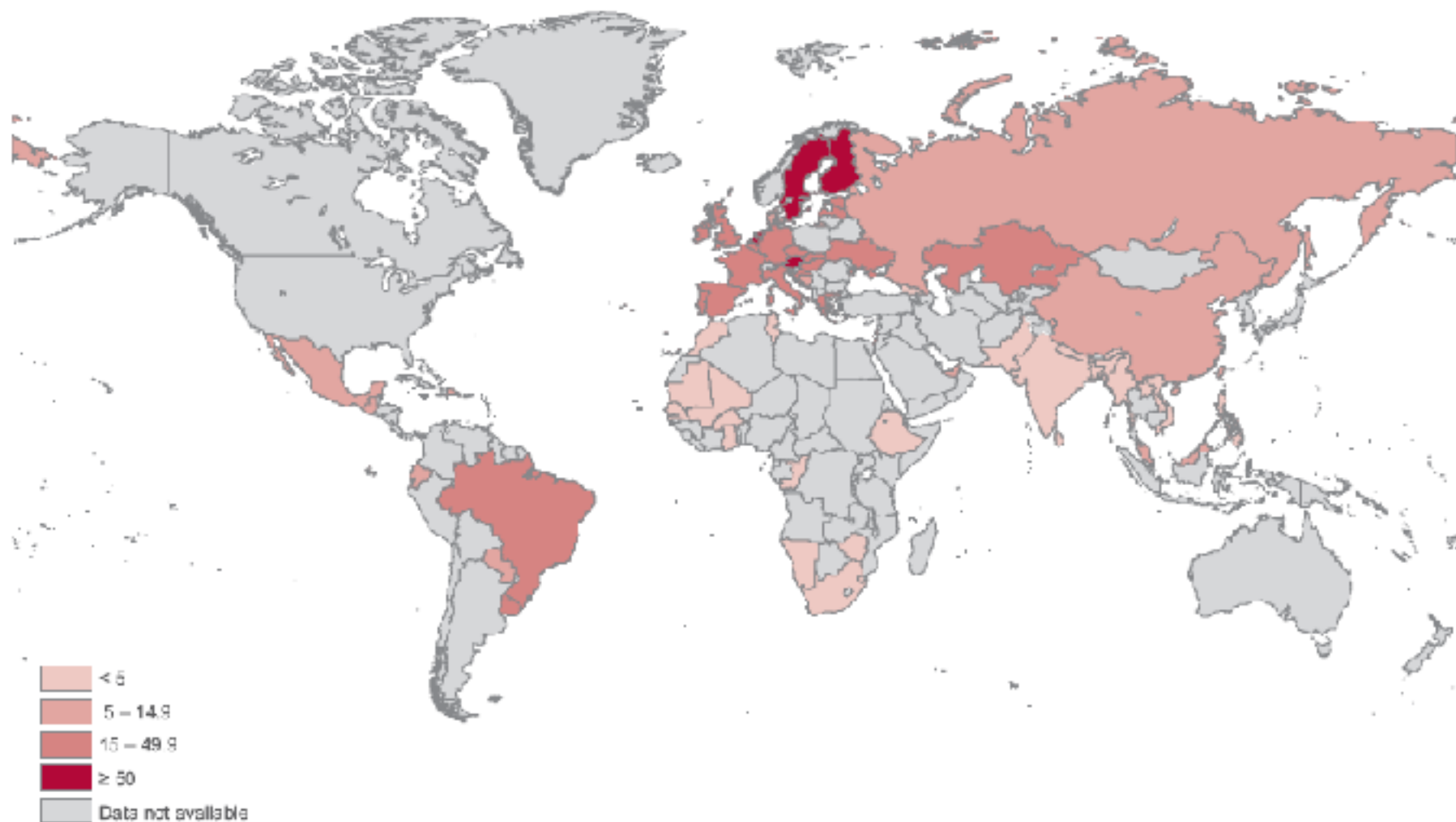

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Kadınların bazı özellikleri, 2007 - 2011

PERCENTAGE OF WOMEN AGED 50–69 YEARS SCREENED BY MAMMOGRAPHY
IN THE THREE YEARS PRECEDING THE WORLD HEALTH SURVEY (2000–2003)

Sağlık harcamaları

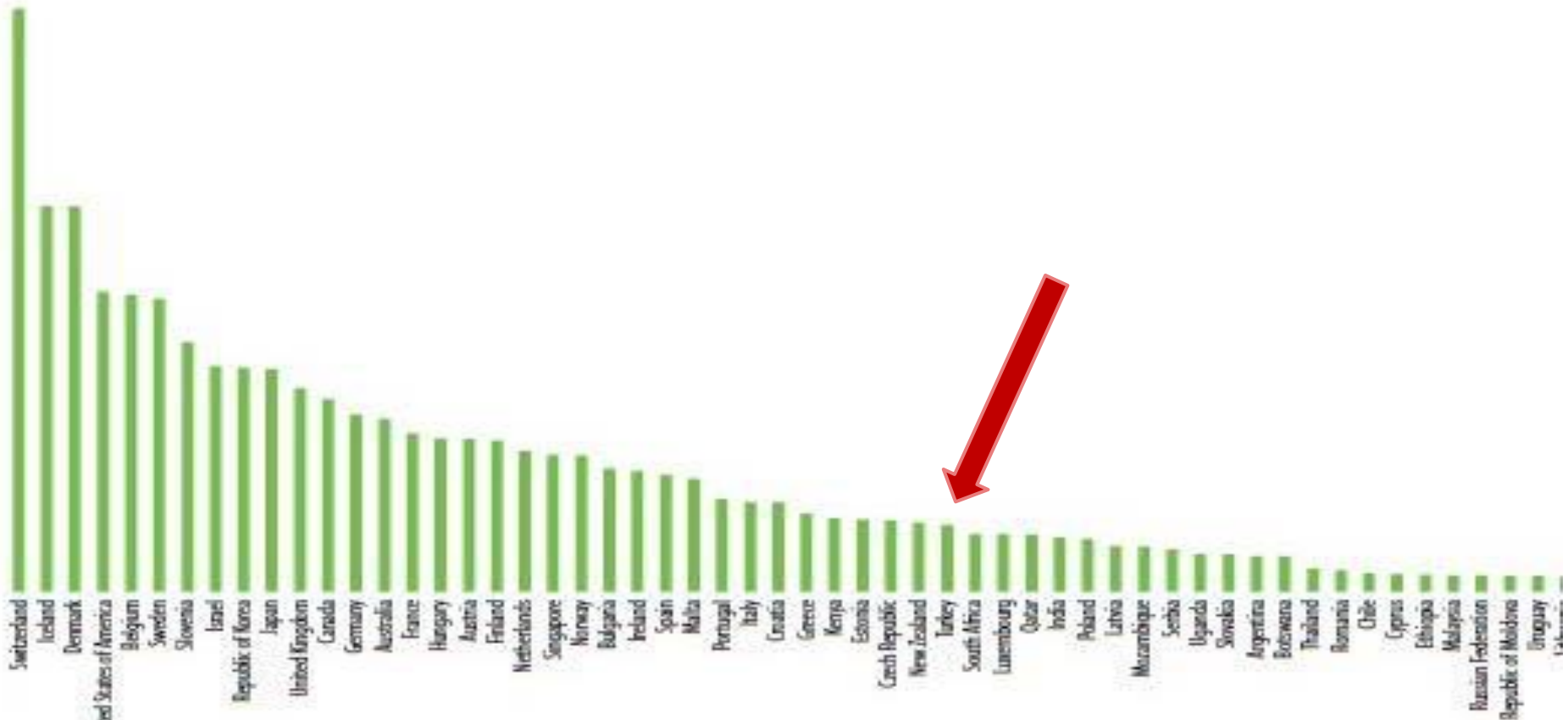
Gayri Safi Milli Hasıladan (GSMH) sağlık için ayrılan pay, 2000-2012

- Türkiye/2000..... 4.9
- Türkiye/2009..... 6.7
- Türkiye/2012..... 5.4

- Avrupa/ 2012 8.9
- Dünya/ 2012 8.6

Gayri safi yurtiçi harcamadan sağlık için harcanan pay (%) (2009-2013)

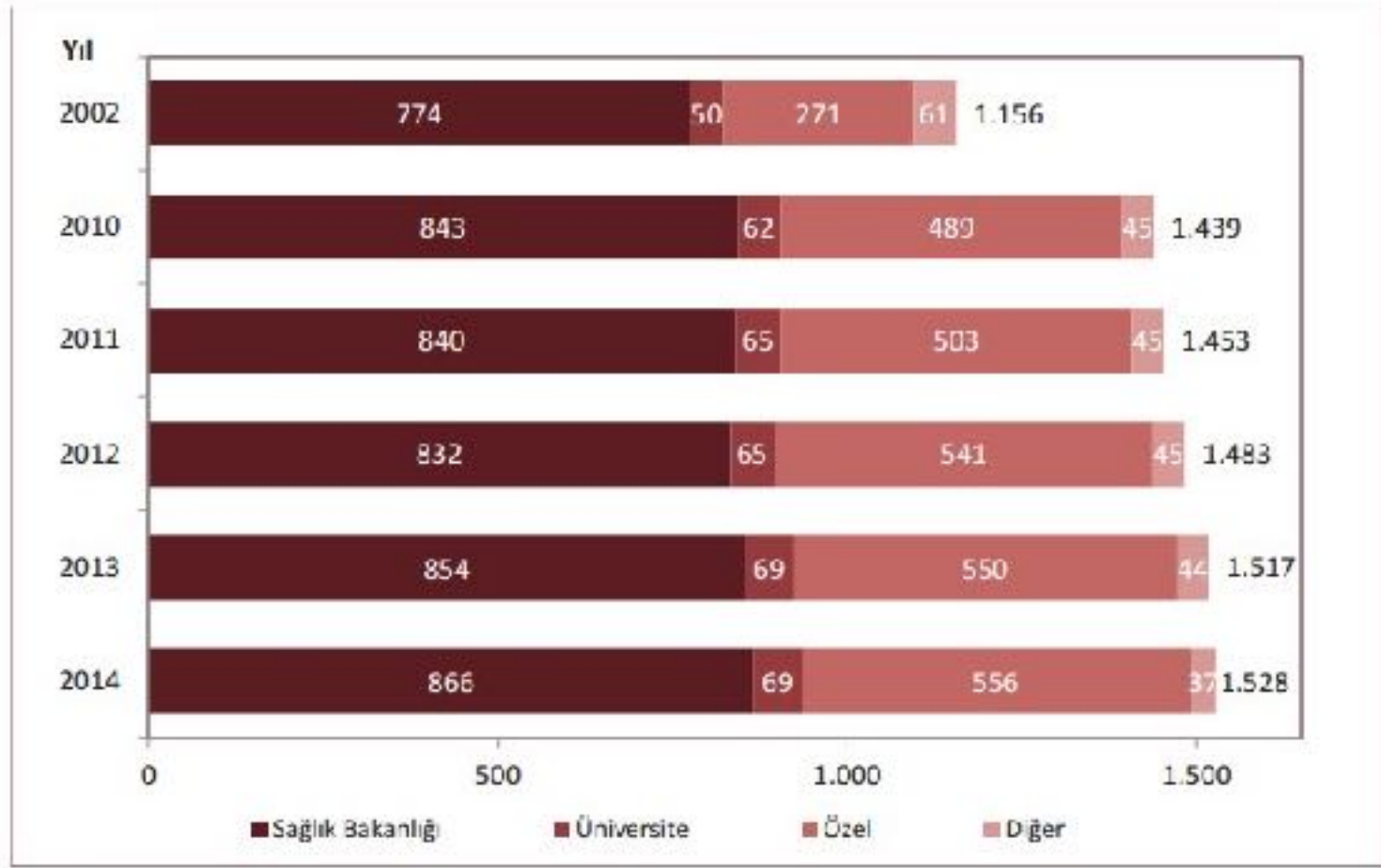

Kişi başına düşen ortalama sağlık harcaması (US\$)

- Turkey/2000..... 454
- Turkey/2009..... 957
- Turkey/2012..... 971

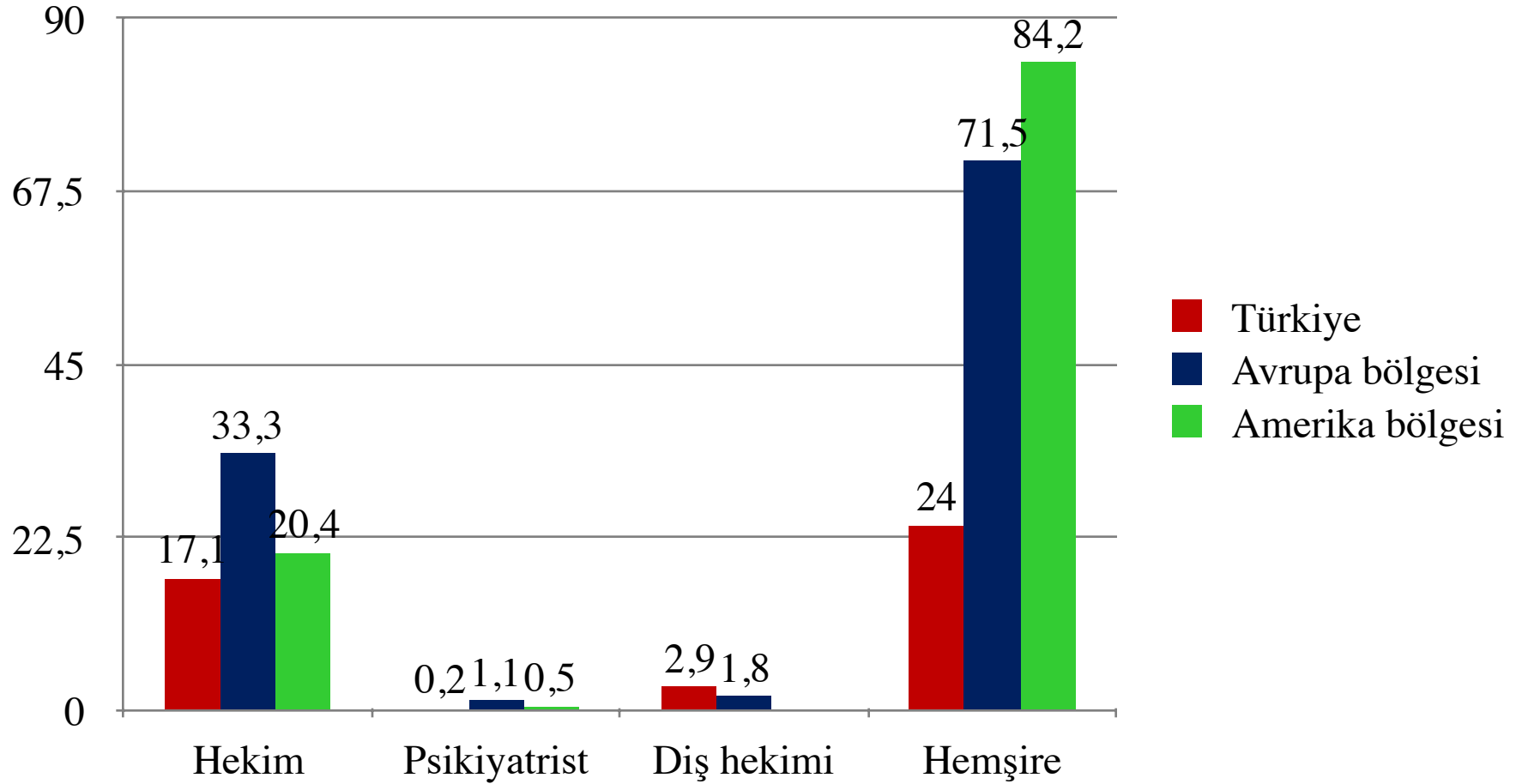
- Eur. Reg / 2012 2402
- Global / 2012 1173

Sektörlere ve yıllara göre hastane sayıları, Türkiye

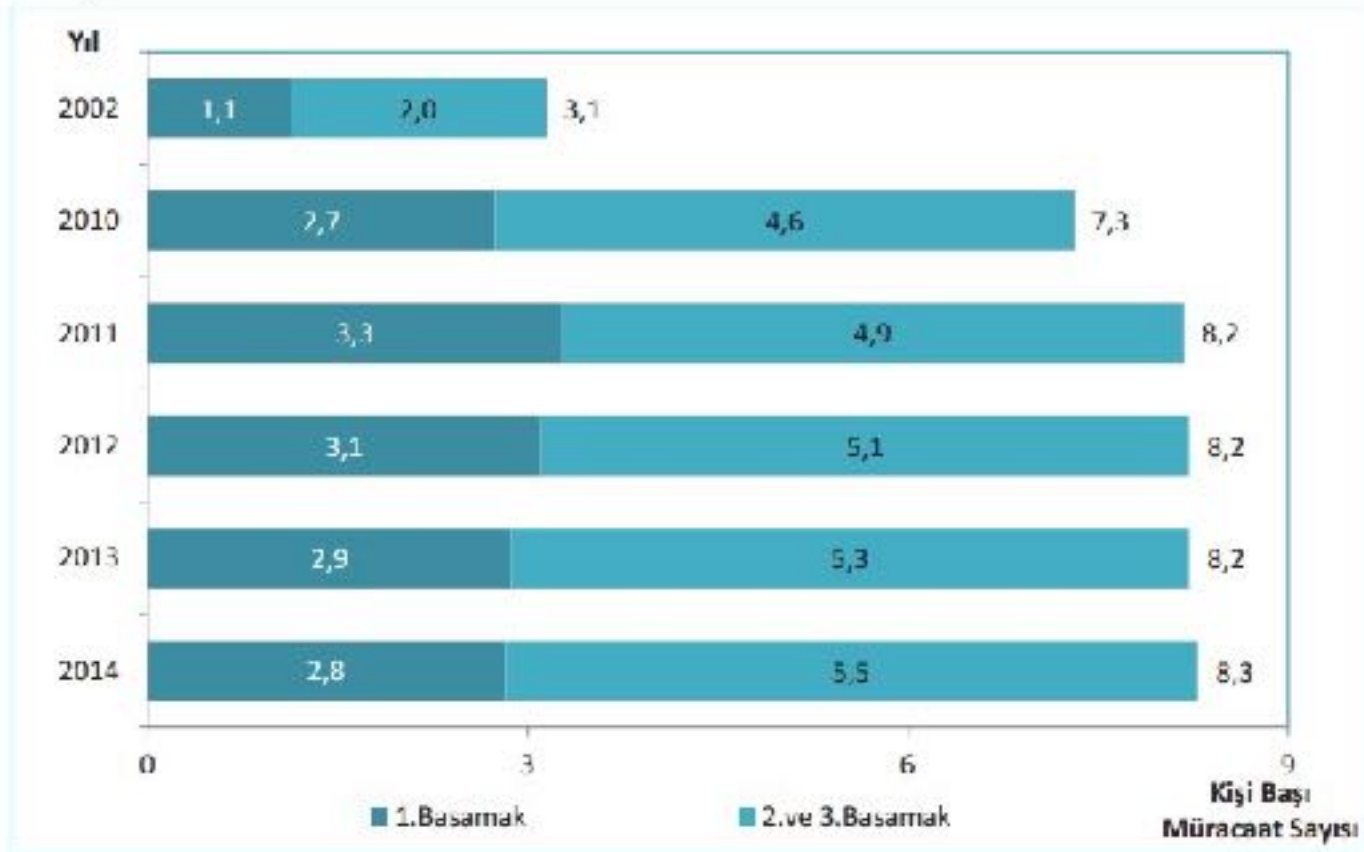

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

10.000 kişi başına düşen sağlık personeli

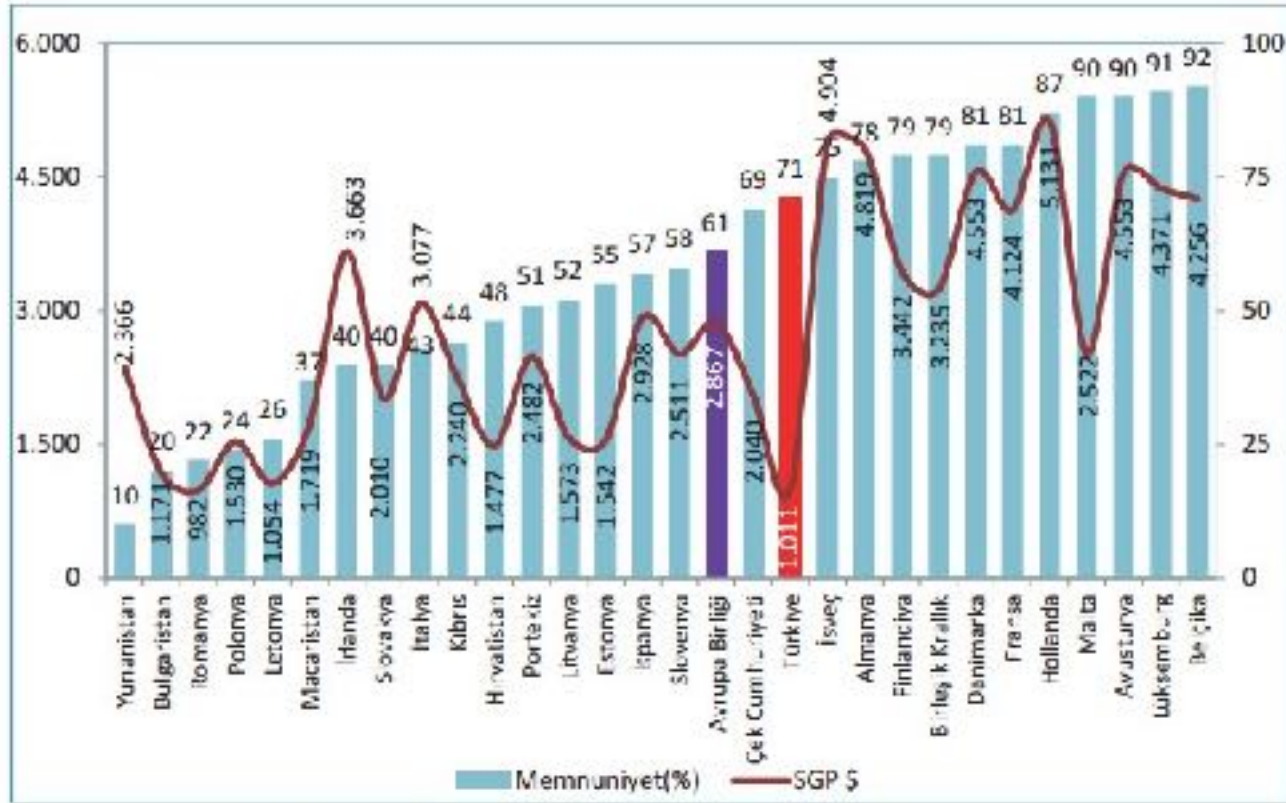

Kişi başına hekime müracaat sayısının yıllar içinde değişimi (2002 - 2014)

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2014 ve Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, 2013

Kaynak: OECD Health Data 2015, DSO World Health Statistics 2015, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2014, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2014

Kolay gelsin...